

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

XVII. ÉVFOLYAM, 9. SZÁM

ÁRA: 80 FILLER

1975. MÁJUS 8.

A TARTALOMBÓL

- OTDK-konferencia
- Tudományos ülésszak
- Vetélkedő
- Győzelem Ho Si Minh-városban
- Az Irodalmi Színpad munkájáról
- Jövőre jobb lehet

A győzelem napja — 30 év után

A világtörténelem sajátosan adózott a faszizmus felett aratott győzelem harmincadik évfordulójának. Befejeződött az a háború, amelynek kezdetei a második világháború nyomán kibontakozott nemzeti felszabadító harcokra nyúltak vissza. A vietnami háború szinte megszakítás nélkül folyt az elmúlt harminc esztendőben. Korunk jelképének lehet felfogni azt is, hogy ez a háború is a társadalmi haladás erőinek győzelmével végződött. A történelem kerékkötői súlyos vereséget szenvedtek.

A második világháború európai befejeződésének napján — pontosabban azokban az órákban, amikor eljutott a hír hozzám a háború befejeződéséről, a ceglédi állomáson, egy üres tehervonat nyitott kocsjában több tucat útitársammal arra vártunk, hogy mozdonyt akasszanak a szerelvény elé, s elinduljunk Szolnok irányába. Mellettünk, a vágányon, szovjet katonavonatot. A katonák fiatalok voltak. Egyesek közülük levelet írtak a szerelvényen levő ágyúkat tisztogatták. Hirtelen megélenkült körülöttünk minden. A számunkra érthetetlen kiáltásokból, s abból, hogy hirtelen mindenki abbahagyta, amivel foglalatokodott, s a kocsiból leugrálva ölelték, csókolták egymást, világos volt, hogy valami rendkívüli történt. Majd valaki közülük hozzánk is átkiáltotta: „vojna kaput”. A háború véget ért.

Saigon felszabadításáról, s a dél-vietnami bábkmány csapatainak fegyverletételéről Genfben, a Nemzetek Palotájának egyik konferenciatermében értesültem. Éles vita folyt éppen arról a kérdéssel, hogy miképpen értelmezzük „Az államok gazdasági jogairól és kötelezettségeiről” elfogadott ENSZ-alapokmány elveit, amelyeket a közgyűlés nagy szavazattöbbséggel az elmúlt évben fogadott el, s csak a vezető monopóliókés államok szavaztak ellene. Nem sokkal az amerikai delegátus felszólalása után, aki azt fejegette, hogy a „többség diktatúrája” tönkre teszi az ENSZ szervezetét, egy kis cédulát csúsztatott valaki a szovjet küldött kezébe. A szovjet delegátus, világhírű történész, néhány perc múlva szót kért, s bejelentette a hírt. Egyben javasolta is, hogy testületünk, az „ENSZ Társaságok Világszövetségének Végrehajtó Bizottsága” határozatban fejezze ki üdvözetét s jókívánságait a felszabadult dél-vietnami népnek.

A győzelem napja 1945-ben új korszakot nyitott. Most, harminc évvel később, egy olyan korszak kezdetén állunk, amelyek keretében reális lehetőség nyílik az erőegyensúlyon alapuló, s így mindenképpen labilis béke helyébe, egy nemzetközi biztonsági és együttműködési rendszerek globális hálózatán alapuló szervezett békerendszer kiépítésére. A világhelyzet azonban hihetetlenül összetett. A vietnami háború befejeződéséből s az indokínai nép nagyszerű győzelméből bizonyos körök máris olyan következtetéseket vontak le, hogy a nemzetközi enyhülés a felelős a saigoni rendszer összeomlásáért. A tőkés világrend súlyos gazdasági válságából nem kevesen keresik a kibontakozás útját, a fegyverkezési verseny új hullámának kibontakoztatásával. Egyes nyugati külpolitikai stratégiák arról panaszkodnak, hogy mivel nincs ellenség a külpolitika fókuszában, ellanyhul a közvélemény ébersége. Mások új lendületet és eszközöket követelnek a szocializmus elleni ideológiai hadviselésben. Nő a világban azoknak az államoknak a száma, amelyek nukleáris fegyvereket gyártanak, vagy arra képesek. A fegyverkezési verseny szélesedik. *Hatalmas erők állnak azonban a béke, a haladás oldalán.* A vietnami nép győzelmében is óriási szerepet játszott a szocialista államok támogatása, és a nemzetközi szolidaritás. A Szovjetunió, a szocialista világ legfőbb politikai és gazdasági hatalma — a történelemben először rendelkezik olyan katonai erővel, amelyik ellenfelével legalábbis egyenértékű. A kommunista pártok sok tőkés országban váltak döntő politikai tényezővé. Az iparilag fejlett tőkés országok közvéleményének többségét alkotó fiatalok körében példátlanul erős a békes egymás mellett élés vonzóereje. Béke-mozgalmunk mellett szervezetek egész sora született meg, s küzd a békes együttműködésért világméretben. A béke és a társadalmi haladás nagy erőirtaléka a „harmadik világ” állami többségének imperialistaellenes politikája is.

Az új erőviszonyok döntő szerepet játszottak abban, hogy az elmúlt harminc esztendő több mint száz „kis háborújából” egyik sem szélesedett nukleáris világháborúvá. A jövőben is a béke és a haladás erőinek állandó növelésén, helyes politikáján, közös erőfeszítésein alapulhat csak békes céljaink valóra váltása. Ez talán az elmúlt 30 esztendő egyik legfőbb tanulsága.

Dr. Simai Mihály
egyetemi tanár,
az Országos Béketanács alelnöke

POLITIKUSAN ÉS LELKESEN

Miénk a Széchenyi-vándordíj

Tizenhét felsőoktatási intézmény hallgatóinak részvételével 1975. április 24–26. között rendeztük meg egyetemünkön a XII. Országos Diákköri Konferencia Közgazdaságtudományi Szekciójának ülését. A 125 dolgozat közül 50-nek a szerzője lány, 16 csoportmunka eredménye. A verseny 9 szekcióban folyt, ahol 12 fő — 7 első, 16 második, 6 harmadik és 32 darab különdíjat adtak ki a zsűri, összesen 100 ezer forint értékben. A díjak a következőképpen oszlanak meg az egyes intézmények között.

A pontversenyben az MKKE végzett az I. helyen. 146 ponttal, így a következő két évben mi őrizzük a Magyar Közgazdasági Társaság Széchenyi-vándordíját. A II. Pénzügyi és Számviteli Főiskola 82 ponttal, míg a III. helyen holtverseny alakult ki a Külkereskedelmi Főiskola és a Műszaki Egyetem között.

(Folytatás a 2. oldalon.)

KÖSZÖNET

Az egyetem állami és társadalmi vezető testületei nevében köszönetünket és elismerésünket fejezzük ki mindazoknak, akik egyetemünk oktatói, dolgozói és hallgatói közül nagy számban vonultak fel május 1-én, a munkások nagy ünnepén. Fegyelmeztet magatartásuk, lelkes hangulatú éneklésük méltó volt a Marx Károly nevét viselő egyetemünkhöz. Együttal köszönetünket fejezzük ki a felvonulás és majális előkészítésében részt vevő valamennyi munkatársunknak, hallgatóinknak.

Szarvas László
a pártbizottság titkára

Berend T. Iván
rektor

Kovács Géza
a szakszervezeti tanács elnöke

Veres Pál
a KISZ-bizottság titkára

Reggel 8-kor az egyetem elől indult a hallgatók egy csoportja, hogy a kollégistákat ébresztve kivonuljanak a Kéleti pályaudvar előtti gyűléshelyre, ahol egyetemünk oktatói és alkalmazottai várták őket. Az együttes várakozás percei órákká álltak össze, de senki nem bánta az álldogálást, annál is inkább, mert a kellemes napsütésben énekelve, gitározva, játszódozva gyorsan telj az idő. Fél 1 körül indult el a Thököly úton gyűlésező IX. kerület, s köztük az egyetemünket képviselő népes csoport. Feltűnt, hogy — legalábbis belátható s „behallható” területen belül — szinte egyedül a mi hallgatóink énekétől visszhangzottak a Thököly úti házak. Az egyetemünk meglepően szép számban képviselő hallgató-sereg végig kitartó lelkesedéssel vette ki részét a munkások nagy ünnepéből, s foglalt állást a szocializmus, a béke és a népek barátságá mellett.

Fél kettőre végére is értünk a Felvonulási térnek, de egyetemünk hallgatói nem intettek búcsút egymásnak, hanem tovább folytatták az ünnepelést, s az utat, a Gellérthegyre. Végigvonulva gyalog a városon, májusi dalokat énekelve hívták fel magukra a járókelők figyelmét, s közülük nem egynek ámulatra, s dalra nyitották a száját. Olyan hosszú volt a sor, hogy kis tüzlással a Váci utcát (a Felszabadulás tértől a Vörösmarty térig) majdnem végigérte. Kedves jelenet volt, amikor a Váci utcában az ablakból intgető vietnami diákokat hallgatóink külön szeretettel s éljenzéssel köszöntötték.

Az ünnepsor felkaptattott a Gellérthegyre, ahol népi zenével, virslivel, sörrrel és colával, valamint útközben az ilyen alkalmakkor elmaradhatatlan vattacukorral fogadták őket. Megkezdődött a vídám majális, amelyen kirobbanó sikere volt a közös táncmulásnak, különösen a kólónak.

(Az emelkedett hangulatot csak az terelte kissé negatív irányba, hogy a kétes értékű élelmiszebbek felvonulás helyett inkább a Gellérthegyre mentek, s mire a felvonulók kissé fáradtan odaértek, s ettek-ittak volna valamit, már csaknem elfogyasztották előlük a készletet. Persze ezen valahogy mindenki túltette magát, s különösebb zúgolódás nélkül inkább kólózt, mint colózt.)

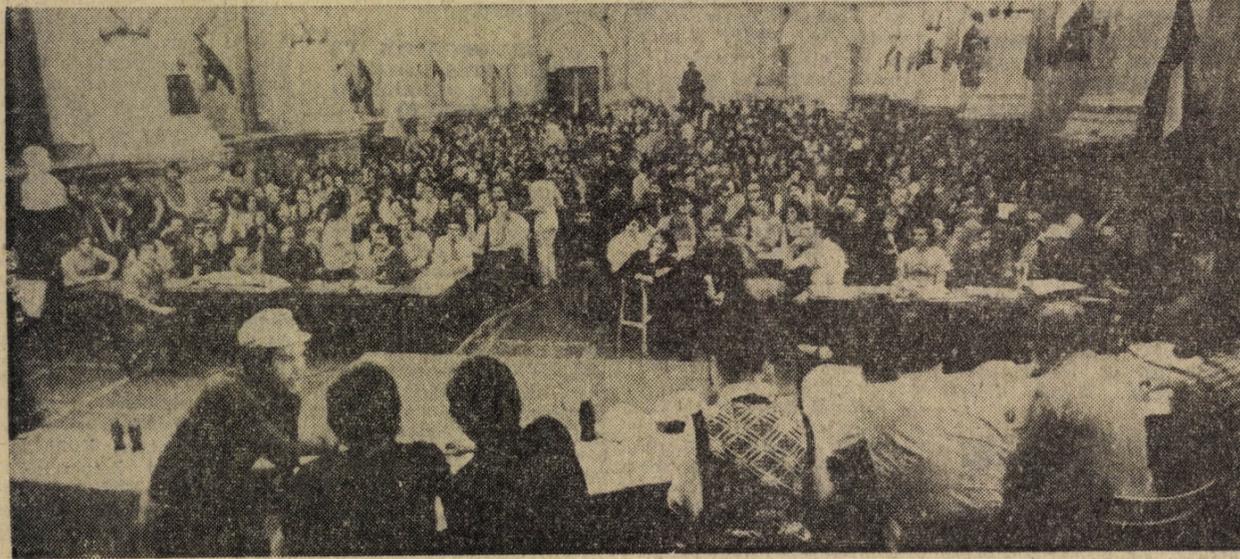
Számunkra, a május 1-i felvonulás s voltaképpen az egész nap programja egyben a KEN eseménysorozatának zárása is volt. A „hatalmas, politikusan, színes és lelkes budapesti felvonuláson” egyetemünk is méltóképpen vett részt, népes csapattal, politikusan, színesen és lelkesen. Igazi, csattanós befejezése volt az idei KEN eseményeinek hallgatóink eme demonstrációja.

B. L.

A győztes

- Neved?
- Majoros Pál vagyok, V. év, népgazdterv — vállalati modellező szakágazatra járok.
- Hány dolgozattal indultál?
- Kettővel.
- Nyertél jődíjat?
- Kettőt.
- Milyen szekciókban indultál?
- A műegyetemi marxizmus szekció Politikai gazdaságtan alszekcióján és a nálunk megrendezett Népgazdaság tervezése és irányítása alszekción.
- A dolgozatok címei?
- A gazdasági struktúra elméletéhez, illetve Gazdasági fejlettség és gazdasági struktúra. Ez utóbbit tavaly írtam.
- Mióta foglalkozol ezzel a témával?
- Négy éve.
- Mit nyertél?
- Kétezer forintot és egy tiznapos szovjetunióbeli utazást a Barátság-vonattal.

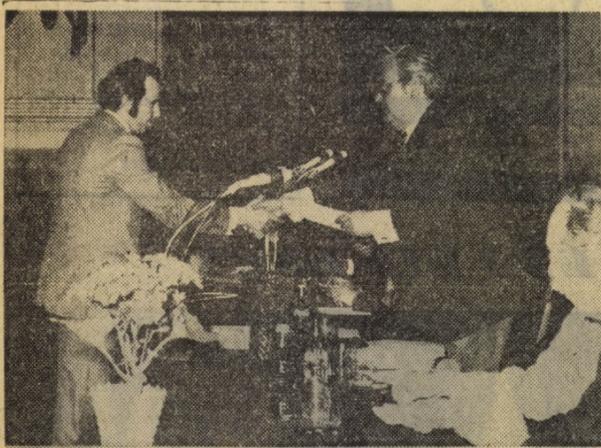

Munkában a zsűri, a KEN-vetélkedőn

Fotó: Eszes

Országos Tudományos Diákköri Konferencia

A fődíjak fele itthon maradt

Pálmai Kálmán OM főosztályvezető-helyettes átadja a fődíjakat

Fotó: Petrich

KONVERTIBILITÁS

Pénzügyi szekció

A TDK-konferencia első napjának délutáni, nemzetközi és vállalati pénzügyek szekció előadásai sok érdeklődőt vonzottak. Színvonalas, problémaérzékeny ismertetőket hallhattunk, s néhány dolgozat témája még kérdésekre és hozzászólásokra is ösztönözte a vitázó kedvűeket.

A délutáni ülésen hazai árfolyamrendszerünk, a KGST-országok pénzügyi kapcsolatairól, a forint konvertibilitásának feltételeiről, a valutáris kockázatok biztosításáról a szocialista bankok nemzetközi szerepéről írott TDK-dolgozatokat ismertették a szerzők.

Talán ebből a felsorolásból is látszik, hogy ezek a kérdések napjaink általános pénzügyi, valutáris problémáival foglalkoztak, így az sem cso-

dálható, hogy Takács György (MKKE pénzügy) a forint konvertibilitásának feltételeit vizsgáló dolgozata váltotta ki érdelem szerint a legnagyobb vitát. S bár azt lezárni nem lehetett, de az idő rövidségére és a még hátralevő dolgozatokra tekintettel be kellett fejezni. Bár azt hiszem, hogy az elnökölő Hagelmayer Istvánnak, a pénzügy tanszék vezetőjének pár perces összefoglalója sok fel nem tett kérdésre is választ adott, s megvilágította a téma lényegét.

Egyszer-egyszer még az elnökség tagjai között is támadt rövid megbeszélési való, ami csak emelte az ülés színvonalát, hangulatát, s mindannyian néhány hasznos tudnivalóval gazdagabban távoztunk.

— B —

Gyakorlati problémák az agráron

A szekció munkájára jellemző volt, hogy a bemutatott dolgozatok döntően a vállalati keretek között jelentkező kérdések vizsgálatát tűzték ki feladatuk. Ebből az a következtetés is adódik, hogy a pályaművek inkább a gyakorlati problémák megoldására keresték a választ. Ide sorolhatjuk az állami gazdaságok bérszabályozási rendszerével foglalkozó dolgozatot. A gazdasági függvények, a hálós és lineáris programozási módszerek közvetlen gyakorlati alkalmazását bemutató előadások érzékeltették, hogy a matematikai módszerek mezőgazdaságban való felhasználása egyre szélesedik. Az ágazati elemzéshez ugyanolyan jól felhasználhatók ezek a módszerek, mint a beruházások folyamatának tervezésében vagy a helyes takarmány-gazdálkodás kialakításában, a növények ésszerű területi elhelyezésében stb.

A pályamunkák azt is jelezték, hogy jobb szervezéssel, ésszerűbb és alaposabb elemzéssel javítható a gazdálkodás eredménye vállalati és népgazdasági szinten egyaránt. Így pl. a nagy teljesítményű traktorok kihasználása, a különböző öntözési módszerek elemzése, az ésszerű takarmánygazdálkodás és ágazati fejlesztés, mind-mind kedvező lehetőségeket biztosítanak.

Egyetemünk két képviselőjének egyike, Karikó Zsuzsa, V. évfolyam Tanár „B” szak nyerte el az alszekció fődíját. Dolgozatának címe: „A saját termelésű készletek értékelésének problémái a mezőgazdaságban”.

A mezőgazdasági készleteket az állami gazdaságokban elszámoló áron, a termelőszövetkezetekben szűkített önköltségen értékelik. E két kategóriának azonban más-más az ered-

ménytartalma. A készletek torzított értékelése hatással van a jövedelem elvonására is. Mindez csak azért van így, mert a készletek nem pénzben, hanem termékekben állnak rendelkezésre. A készletek helyes módon való értékelése elősegíti a mezőgazdaság és más ágazatok közötti, illetve a mezőgazdaságban belüli összehasonlíthatóságot.

Ebben az alszekcióban szerepelt még Terényi Katalin IV. évf. agrárszakos hallgató is. Dolgozatában a CPM hálótervezési módszer gyakorlati alkalmazását mutatta be egy mezőgazdasági beruházás szervezésére. Kár, hogy előadásában nem tudta megfelelően exponálni a dolgozatában szereplő legfontosabb kérdéseket. Ennek két oka volt: 1. Az egész dolgozatát szeretne volna elmondani. 2. Annyira izgult, hogy nem tudta kiemelni és csokorba kötni azokat a lényeges kérdéseket, amelyek felvetése és megválaszolása szükséges lett volna.

Mindez arra irányítja a figyelmet, hogy már hallgatókorban gyakorolni kell a kis-előadások tartását. Persze, ez még nem elég, hiszen ilyen ő is tartott, s mégis a nagyobb publikum előtti szereplés bémítón hatott rá. A tudományos diákkörben dolgozók ebből a szempontból is kedvezőbb helyzetben vannak. Munkájukról ugyanis e fórumon számot adnak, s ugyanakkor mások munkájának megvitatásában is részt vesznek. Gondolni kell azonban arra is, hogy a nyilvánosság előtti szereplés nemcsak az egyetem falai között szükséges. A munkahelyen még inkább felmerül ez az igény, s erre tudatosan is készülni kell.

Forgács Csaba

Marxizmus-leninizmus a túlsó parton

Mármint a XII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Marxizmus-leninizmus szekciója, melynek üléseit a Budapesti Műszaki Egyetemen tartották. A BME igen nagy feladatot vállalt magára, mivel ezzel egyidőben rendezték meg a műszaki OTDK-t is. Alapjában véve igen jól, s nagyon lelkesen végezték el ezt a nagy munkát, amiért elismerést érdemelnek.

Volt azonban néhány zavaró szervezési hiba is. Egyrészt a szervező bizottság fölborította a nyomtatásban is kiadott programot, fölszerűlték az előadások sorrendjét — fölborítva így sokunk tervét, akik több szekcióban is meg szeretnénk volna hallgatni egy-egy érdekesnek ígérkező előadást. Az sem tűnt szerencsésnek, hogy először elhangzott 4-5 előadás egymás után, majd szünet következett, s csak a szünet után lehetett kérdéseket föltenni az előadóknak, vagy hozzászólni az előadásokhoz. A legbosszantóbb hiba azonban az volt, hogy a szekcióülések kezdeteikor kihirdették, hogy a leg-alacsonyabb pontszámokat elért, „eleve esélytelen” dolgozatokat nem ismertetik, amit a dolgozók szerzői is csak ott és akkor tudtak meg (meghívták ugyan őket is, sőt a nyomtatott műsorban is szerepeltek). Meglehetősen tapintatlan és helytelen eljárás volt ez, mivel ezeknek a dolgozók-nak a szerzői is megérdemelték volna, hogy ismertet-hessék művüket (a díjak feltűnően nagy száma sem indokolta a dolgozatok mennyiségének ilyen csökkentését), vagy ha már így is történt, legalább egy udvarias (előzetes) értesítést küldhettek volna nekik a szervezők.

A PG szekciókban a dolgozatok témái rendkívül változatosak voltak. Szó volt értékeléseiről, értéktörvényről (kapitalizmusban és szocializmusban), mezőgazdasági közös vállalatokról, infrastruktúráról, környezetvédelemről, posztindusztriális társadalomról stb. (a témákból is sejt-hető, hogy néhány dolgozat inkább illetet volna valamelyik közgazdasági szekcióba). A dolgozatok között sok nagyon színvonalas volt, nekem különösen tetszett Péteri György:

A magyarországi Tanácsköztársaság gazdaságirányításának néhány problémája címmel dolgozta. Péteri György ugyanis — mivel e témában feldolgozások nem állnak rendelkezésre — rendkívül mély forrásfeltáró munkát végzett, s ennek alapján vont le komoly következtetéseket, tárt fel fontos összefüggéseket. Vértés Andrásnak az egyik másik alszekcióban előadott — A kereskedelmi tőkés költségei és profitja címmel — dolgozatáról a zsüri elnöke nagyon kedvezően nyilatkozott.

A XII. OTDK Marxizmus-leninizmus szekciója hatalmas sikert hozott egyetemünk számára. 21 beadott dolgozatunk közül 14 kapott díjat. Mi nyertünk 18 fődíjból ket-tőt, a 86 különdíjból pedig 12-t. Legsikeresebben a három PG alszekcióban szerepeltünk, ahol Zádor Márta és Majoros Pál fődíjat nyert, míg Máté Erzsébet, Vértés András, Mihályi Péter, Szirbik Imre, Steier József, Rainer Bernhardt és Hans Günter Fiebig, Kádec István, Péteri György különdíjat kapott. Különdíjat nyert a Szociológiai szekcióban Lajtai György, Fazekas Károly és Faragó Péter; a Tudományos Szocializmus szekcióban Póka Ferenc, a Filozófia szekcióban pedig Csáki Ilona.

CS. GY.

Érdekes kezdeményezés a TAURUS-ban

A TDK első napjának délutánján a „Szervezési problémák a közgazdasági gyakorlatban” alszekcióban adta elő Táll Éva „Az üzemi demokrácia tapasztalatai a TAURUS-ban” című dolgozatát. Napjainkban mindinkább előtérbe kerülnek az üzemi demokráciával kapcsolatos kérdések, s egyre többen ismerik fel jelentőségét a vállalati vezetők közül is. S hogy a téma nálunk is értő közönségre talál, bizonyítja, hogy nemcsak a hallgatók, de a zsüri minden tagja — az elnök dr. Varga Sándor háromszor is — tett fel kérdéseket a dolgozattal kapcsolatban.

Bennünket elsősorban a témaválasztás és a dolgozat készítésének technikája érdekelt.

Részjegyes mozgalom

Már régebben foglalkozom a vállalati érdekeltségi rendszer szervezeti kérdéseivel — mondja Táll Éva. — Azt vizsgáltam elsősorban, hogy az érdekeltségi rendszer mennyiben felel meg az ott dolgozók valódi érdekeinek. Amikor a Taurusba kerültem gyakorlatra, feltűnt, hogy a vezetők mennyire komolyan veszik a munkások érdekeltségi tételét a termelésben, s több jó kezdeményezést is elindítottak.

Ilyen a részjegyes mozgalom, melyet a vállalatnál Dácz Gyula gazdasági tanácsadó, instruktorom indított el. A részjegyes tulajdonképpen egy „igéret” a vezetők részéről, arra, hogy a részjegyes dolgozók — jó munkájuk esetén — a nyereségrészesedésen kívül a részjegyes összegének megfelelő anyagi juttatást is kapnak. Ennek ösztönző hatása abban van, hogy a dolgozók nemcsak a végén tudják meg, hogy mennyi a plusz pénz, hanem egy részét — részjegyes formában — már év közben megkapják.

Alacsony fluktuáció

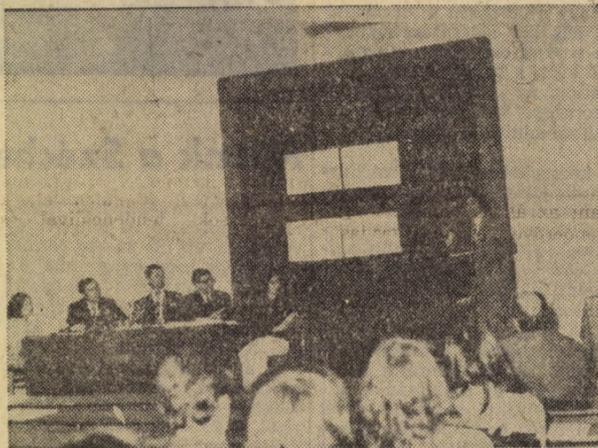
A részjegyes mozgalomról a dolgozatban részletesen beszámolt — a vállalati vezetői az üzemi demokrácia kulcsmódszerének tartják. Milyen eredményei vannak?

— A vezetők nem is titkolják, hogy ez a mozgalom a munkamegtartás eszköze is, s ezt mutatja, hogy a Taurusnál a fluktuáció messze az átlag alatt maradt. Persze nemcsak erről van szó, hiszen a részjegyesekkel kapcsolatos kérdések megoldása során kis-csiben lehet gyakorolni a demokráciát, azt is mondhatnám, hogy ez a demokrácia iskolája. A munkások egyúttal megtanulják azt is, hogy mit hol kell elmondani, mi az, amit a termelési tanácskozáson, mit a részjegyes tanácskozáson, s mint a részjegyes ellenőrök tanácskozáson. Így aztán a termelőmunkások mind jobban befolyolják a vállalat életébe s az őket érintő döntésekbe is.

Úgy tapasztaltam, hogy a dolgozók örömmel fogadták azokat az erőfeszítéseket, melyeket a vállalatvezetés a demokrácia fejlesztésére tett. S nagyon jónak tartom, hogy a Taurus vezetői felismerték azt, hogy a demokrácia nem egyszerűen az elosztásnál kezdődik, hanem már az azt megelőző folyamatokban.

Táll Éva az üzemi demokráciáról szóló dolgozatával 3. helyezést ért el.

F. P.

Berács József ismerteti fődíjas dolgozatát

A XII. OTDK Közgazdaságtudományi szekciójának eredményei

A XII. OTDK KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI SEKCIÓJÁNAK PONTVERSENYE

Intézmények	Fődíj	I. díj	II. díj	III. díj	Külföldi különdíj	Szerzett pontszám	Beadott dolgozatok száma	Ebből díjnyertes	Összpontszám	Helyezés
BME	1	1	1	—	3	24	10	6	52,0	III.
ELFO	—	—	—	—	1	—	3	1	34,0	—
GATE	—	1	1	1	2	19	6	5	—	—
KVF	1	1	1	—	1	22	7	4	32,0	—
KATE	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—
KKF	2	—	2	—	3	32	14	7	52,0	III.
MKKE	6	1	8	2	10	124	35	27	146,0	I.
MKKE KNT	1	—	—	2	3	20	9	6	43,6	—
PSZF	1	2	3	1	8	47	29	15	82,3	II.
Ybl Debrecen	—	1	—	—	—	8	2	1	26,0	—
Díjak összesen:	12	7	16	6	32					

(Folytatás az 1. oldalról)

Az egyes alszekciókban a következők kapták a díjakat:

NÉPGAZDASÁG TERVEZÉSE ÉS IRÁNYÍTÁSA ALSZEKCIÓ

Fődíj: Majoros Pál MKKE A gazdasági fejlettség és gazdasági struktúra. I. díj Kemény Imre BME A városi szennyvíztisztító telepek költségeinek vizsgálata. II. díj Bod Péter MKKE, Műszaki fejlesztési folyamatok című dolgozata és Berend Judit PSZF Preferenciák és diszpreferenciák fogyasztási árrendszerünkben. Különdíjat nyertek Kőrödi Mária MKKE, Hódosi Sándor PSZF, Szabó László MKKE.

NEMZETKÖZI ÉS VÁLLALATI PÉNZÜGYEK ALSZEKCIÓ

Fődíj: Bara Zsuzsa, Léb Zsuzsa és Valkó György MKKE. Az új értékbiztosítás hazai bevezetésének gyakorlati vonatkozásai I. díj Szaute

István KVF Idegenforgalmi vendéglátásunk fejlesztéséhez kapcsolódó egyes pénzügyi és hitelpolitikai kérdések. II. díj Schéder Judit PSZF a pénzügyi szabályozás rendszere a Győr-Sopron megyei tanácsnál. Különdíj: Sipos Zoltán MKKE, Berezei Máté PSZF, Péteri György, Fazekas Károly és Faragó Péter MKKE és Fojt Zsuzsanna PSZF.

VÁLLALATI POLITIKA ÉS GAZDASÁGTAN ALSZEKCIÓ

Fődíj: J. Kiss Lajos BME Sebességváltómű szerelési rendszerének fejlesztése morfológiai tervezéssel és Berács József MKKE Készletelési mechanizmusok vizsgálata. II. díj Könczöl Erzsébet MKKE A szocialista vállalatok növekedéséről. Abraham Katalin, Szabó György MKKE Termék életgörbe és műszaki-gazdasági értékelés. III. díj Székely Péter MKKE KNT A gyártmányösszetétel optimalizálása a kőművivarban. Különdíj: Mohai György MKKE,

Zahar Ilona PSZF, Horváth Ilona, Tóth Júlia, MKKE KNT, Stejens Miklós BME és Takács György BME.

AZ ÁRUFORGALOM ÉS ÉRTÉKESÍTÉS KÖZGAZDASÁGI PROBLÉMÁI ALSZEKCIÓ

Fődíj: Töröcsik Mária, MKKE, KNT. A piacképesség vizsgálata elméleti és bemutatása a „Sirokkó” típusú szellemtermény-szártógép példáján és Etelközi András, Kerényi Anikó, Szőregi András KVF. Az ifjúsági turizmus továbbfejlesztésének szervezeti és bonváltási formája. II. díj: Bosnyák Hajnal, Erdei János, KVF. A IV. ötéves terv célkitűzései gyakorlati alkalmazásának vizsgálata a Gellért szálloda önelszámoló egységeiben, és Bod Péter MKKE, Piacorientált vállalati termékfejlesztés. Különdíj: Sós Lőrincz, Vinkler Zsuzsa, MKKE, KNT, Pál Rita, KVF, Horváth Gyula, MKKE, KNT és BolDOG Ilona PSZF.

AGRÁR ÉS ÉLELMISZERIPARI GAZDASÁGTAN ALSZEKCIÓ

Fődíj: Karikó Zsuzsa MKKE, A saját termelésű készletek értékelésének problémái a mezőgazdaságban. Első díj: Márton István GATE A juhágazat elemzése és fejlesztési lehetőségeinek vizsgálata, lineáris programozással. II. díj: Fitos László, Hotter Gyula, Maloveczky Nándor PSZF. Új aggregát mutatószámokon alapuló kísérleti megítélési rendszer kidolgozása és Duludó Endre a Mélyműtrágyázás gépeinek ökonómiai értékelése. III. díj: Jámbor László MKKE, KNT Az állami gazdaságok bérszabályozási rendszerének problémái és Győri Nándor GATE A takarmányozási rendszer hatása a tejtermelő teheneszelővel. IV. díj: Földes László, Horváth Gyula, MKKE, KNT és BolDOG Ilona PSZF.

(Folytatás az 5. oldalon)

Ünnepi tudományos ülésszak egyetemünkön

Három évtized néhány tanulságáról

Részlet Huszár Istvánnak, a Minisztertanács elnökhelyettesének a tudományos ülésszakon elhangzott előadásaiból:

A SZOCIALISTA TERMELESI viszonyok kialakulása, fejlődése, megszilárdulása alapján a szocialista állam tudatos gazdaságpolitikájának eredményeként a társadalmi termelés nagymértékben fokozódott, amit legösszefoglalóbban az fejezi ki, hogy nemzeti jövedelmünk majdnem ötszöröse a háború előttinek. A termelés növekedésének alapja a termelőerők fejlődése volt. A termelőerők fejlesztésének kiindulási bázisa rendkívül kedvezőtlen volt. Az ország gazdasági szerkezete a felszabadulás előtt közismerten nem felelt meg a korabeli modern gazdaság követelményeinek. Hazánk elmaradt agrárium ország volt, ahol a mezőgazdaság foglalkoztatta az ország lakosságának közel felét. Az ipar korszerűtlen technikával dolgozott. Alacsony volt a gyártmányoszkaitás foka, a gyártmánystruktúra magán viselte a háborús gazdaság jegyeit. Az ország munkterőhelyzetét a foglalkoztatottság alacsony szintje, mind és főleg az iparban, mind a mezőgazdaságban, mind a népgazdaság más ágazataiban a korszerűtlen szakmai struktúra és színvonal jellemezte. A gazdaságot emellett súlyosan érintette a háború. Súlyosította a helyzetet a nagymérvű és a háború után különösen fokozódó infláció.

A fejlődés az élet elemi feltételeinek megteremtésével kezdődött, majd a földreformmal, a stabilizációval, az újjáépítéssel, s a tőkés tulajdonviszonyok felszámolásával folytatódott. 1949-ig a hároméves terv során a háborús pusztításokat jórészt megszüntettük és a gazdaságot részben helyreállítottuk. A szocialista építési időszakban a termelőerők fejlesztésének lényeges célja volt a népgazdaság szerkezetének átalakítása, a teljes foglalkoztatottság megvalósítása. A társadalmi termelés hatékonyságának növelése elsősorban a modern technika és technológia elterjesztése, valamint a munkaerő szakképzettségének fokozása útján. A népgazdasági beruházások következtében az ország állóeszköz-állománya 1950-hez képest közel háromszorosára nőtt. Ezen belül az anyagi ágazatoké három és félszeresére, az iparé több mint hatszorosra emelkedett. A keresők száma több mint egymillió fővel emelkedett. Elsősorban a női munkaerő termelőmunkába kapcsolásával jelentősen változott az aktív keresők ágazatok közötti megoszlása. A mezőgazdaságban egymillió fővel kevesebben dolgoznak, mint 1949-ben.

AZ IDŐSZAK a termelőerők fejlődését jellemző domináns vonások alapján két nagyobbszakaszra osztható. A termelőerők fejlesztésének extenzívnek nevezett szakaszában a szocialista gazdaság alapjait teremtették meg. A fejlesztés intenzívnek jellemzett szakasza a hatvanas évtized közepétől kezdődött.

Az első időszakban a fő feladat a gazdaság szocialista átszervezése és az iparosítás volt. Az iparosítás e korai szakaszában a lakosság teljes foglalkoztatottságának programját valósították meg. Mivel a fejlesztésre fordítható eszközök és erők viszonylag kicsik voltak, s még akkor is igaz ez, ha egy-egy időszakban a nemzeti jövedelem adott szintjéből túlzottan nagy, az életszínvonal csökkenéséhez vezető hányadát fordították beruházásra, a termelőerők úgynevezett egyszerű bővítése, az extenzív fejlesztés került napirendre. A beruházási politika sokszor a meglévő technikai színvonalon bővítette a kapacitásokat, teremtett új munkahelyeket és alapvetően az iparra koncentráldott. A termelési szerkezet átalakítása ezért oly módon ment végbe, hogy egyes ágazatok, például a mezőgazdaság, a közlekedés, a szolgáltatás elmaradottságuk ellenére alig fejlődtek. Az iparon belül a

beruházások elsősorban a nehézipar termelésének gyors növelését alapozták meg. A könnyű- és élelmiszeripari ágazatok fejlesztése, illetve korszerűsítése elmaradt. Az ipari termelés növekedésének több mint felét a foglalkoztatottak számának emelkedése biztosította. Módosult a helyzet a hatvanas évektől. Az ipari beruházások ekkor már egyre inkább a termelőerők fejlesztését segítették elő. A népgazdasági beruházásokból az ipari beruházások részese-de csökken, a mezőgazdasági beruházásoké nő. Vagy másképpen, a gazdasági növekedés mérsékelt ütemű, a fogyasztás, felhalmozás lényegében stabil, a lakosság jövedelmének, fogyasztásának folyamatos, évről évre növekvő színvonal mellett, ugyanakkor, amikor a nem ipari, sőt tágabban, a nem termelő beruházások aránya növekedett, a termelőerők korszerűsítő folyamata meggyorsult. Az újonnan létesített ipari és nem ipari létesítmények lényegében a kor színvonalán épültek. A régi üzemek nagy részében a technológiai berendezések viszonylag gyors korszerűsítése ment végbe. Javult és korszerűbbé vált a termelés ágazati és termékszerkezete, fejlesztési irányai jobban igazodnak hazai lehetőségeink jobb figyelembevétele mellett a nemzetközi tendenciákhoz. A mezőgazdaságban — különösen mióta a szocialista termelési viszonyok az idők közepén táján uralgóvá váltak — a termelőerők fejlesztésével pótolni kellett a mezőgazdaságtól elvont munkaerőt, és fel kellett váltani az állati vonóerőt gépi vonóerővel. A mezőgazdasági beruházások jelentős részét ebben az időben ezek a pótlások köztöltik le, bővítésre keveset fordíthatunk. A korszerű termelési eljárások megismertetése lényegében, csak a most folyó tervidőszakban kezdődött meg.

A MAGYAR GAZDASÁG harminc év alatt a gazdaságilag fejlett országokhoz közelített, mind a gazdaság méreteit, mind műszaki-gazdasági szintjét tekintve.

Téma: az üzemi demokrácia

A tudományos szocializmus tanszék ülésszaka a pártszervezeteknek az üzemi demokrácia érvényesítésében betöltött szerepét vizsgálta.

Az ülésszak elnöke, Balogh József docens bevezető szavában a téma jelentőségét emelte ki. Utalva arra, hogy az elhangzó előadások a tanszék kollektív kutatómunkáján alapulnak.

Az első referátumot Szarvas László adjunktus tartotta. A helyi társadalmi szervek szerepe az üzemi demokráciában címmel. Bevezetőjében a téma aktuális kérdései közül azt emelte ki, hogy az üzemi demokráciában a gazdasági vezetőknek a feladata a feltételek megteremtése, megfelelő információ biztosítása, ésszerű munkaszervezés, racionális döntések stb. A helyi társadalmi szervek feladata — a dolgozókkal együtt — a demokrácia működtetése, megfelelő funkcionálta.

A demokratizmusban vezető, irányító szerepe van a pártszervezeteknek, de a szakszervezet és a KISZ is sajátos funkciókat lát el.

A helyi társadalmi szervek szerepének vizsgálatában Nógrád megyei felmérés tapasztalatait elemelte a referátum — különösen a helyi szakszervezeti szervek szerepét értékelte a dolgozói vélemény tükrében.

A munkások többnyire kritikusan és elmarasztalóan nyilatkoztak a helyi szakszervezeti vezetéseiről különösen

Magyarország világgazdasági kapcsolatai

BOGNÁR JOZSEF akadémikus távolléte miatt nem tudta személyesen felolvasni téziseit. Bevezetőjében a gazdasági stratégia és a gazdaságtörténelmi korszakváltás fogalmát tisztázta. Rámutatott arra, hogy a világgazdasági jelenségekben a nehézségek ellenére is szükségszerű a stratégia-tendenciaszerű folyamatok és a konjunktúrális ciklusmozgások szétválasztása. Kitért arra, hogy miket tekint a jelen helyzetben stratégiai — fundamentális — tendenciaszerű változásoknak, amelyeket az intézményrendszer oldaláról is megvizsgált. Beszélt arról, hogy miben összegezzhetők a konjunktúrális ciklusok válság jellemzői. Előadása második részében a fenti jelenségeknek a magyar gazdaság szempontjából legfontosabb hatásait vizsgálta. Különös figyelmet szentelt a gazdaságpolitikában megvalósítandó feladatoknak.

PECSI KÁLMÁN a szovjet — magyar gazdasági kapcsolatok fejlődésével és azok várható alakulásával foglalkozott. Bevezetőjében a kapcsolatok történelmi fejlődését és alapjait vizsgálta. Hangsúlyozta, hogy hosszútávra a két ország gazdasági kapcsolatainak fejlődési ütemére és struktúrájára

jelentős hatást gyakorol anyagi termelésük és társadalmi viszonyaik szükségletei és fejlődési irányzatai. A szovjet — magyar gazdasági kapcsolatokban, véleménye szerint, az egyik kulcskérdés Magyarország szempontjából a minőség emelése. Ez felveti a kétpiacos fejlesztési stratégia kialakítását. Foglalkozott a nyersanyag-, fűtőanyag- és szállítási kérdésekkel. Gépexportunk fokozása érdekében szelektív iparpolitika folytatását hangsúlyozta. Kitért még a szovjet export feldolgozottsági fokára, a magyar könnyűipari és mezőgazdasági kivitel fejlődési lehetőségeire. Befejezésül a műszaki-tudományos együttműködés volumenének és hatékonyságának kérdéseire tért ki.

PALÁNKAI TIBOR bevezetőül a nemzetközi gazdasági integráció tendenciájának kibontakozásával és a világgazdaság szerkezetére gyakorolt hatásával foglalkozott. Rámutatott arra, hogy az integrációban való részvétel a kis országok, különösen hazánk számára szükségszerű. Foglalkozott a nemzetközi gazdasági integráció hatásával a kis országok, köztük hazánk gazda-

sági helyzetére és önállóságára. Jelentős teret szentelt az integrációhoz való alkalmazkodásunk belső feltételeinek, gazdaságpolitikai követelményeinek. Végül rámutatott hazánk szocialista integrációban való részvételének politikai jelentőségére, a fejlett szocialista társadalom és a békés gazdasági verseny összefüggéseire.

KOZMA FERENC volt a szekciósülés második napjának első előadója. Első gondolatként felvetette a tőkés világgazdaság válságos helyzetének okát, megnyilvánulási formáit és perspektíváit. Elemezte a kelet-nyugati gazdasági kapcsolatok szerepét a világgazdaság jelenlegi szakaszában. Kihangsúlyozta a terület dinamikus, de egyben periférikus voltát. Hazánk számára a szocialista gazdasági integráció rendkívül fontos, s a szerző a kelet-nyugati gazdasági kapcsolatokat is ennek alapján értékelte. A magyar gazdaság alkalmazkodóképességéről szólva kitért az „innovációs” és követő szektorok feladataira. Végezetül kiemelte azoknak a próbálkozásoknak a jelentőségét, amelyek a kelet-nyugati kapcsolatokat nem a hagyományos tőkés keretekbe, hanem új formákba

(összeurópai) kívánják beágyazni.

SZENTES TAMÁS kiemelte azt a tényt, hogy a világgazdasági válság egy differenciálódást indukál a fejlődő országokon belül is. Három országocsoportot különböztetett meg a „harmadik világon” belül: az első csoportba tartoznak azok az országok, amelyek a fűtőanyag- és nyersanyagárak emelkedése miatt kedvezőbb helyzetbe kerültek. A második csoportba az élelmiszer exportőr országok tartoznak, de ezen belül is végbemy egy differenciálódás a kereslet rugalmasságától függően. Végül megkülönböztette azokat az országokat, amelyekre jellemző az ipari emelkedés megléte. A magyar és szocialista országok együttműködési gyakorlata szempontjából kiemelte annak fontosságát, hogy új formákat találjunk. Ez annál is inkább fontos, mivel a multinacionális társaságok gazdasági stratégiájukban átvették az általuk korábban alkalmazott együttműködési formákat. Követendő gazdaságstratégiánkat a fenti három országocsoportra differenciáltan határozta meg.

Blahó András,
Szöke Magdolna

FORGÓESZKÖZ-FINANSZÍROZÁS

A szocialista vállalat funkciói szekció első előadását „A forgóeszköz-finan-szírozás néhány időszerű kérdése” címmel Tallós György, az MNB elnökhelyettese tartotta.

Elsőször a forgóeszközök pénzforrásainak az utóbbi 5-6 évből alakulásával, a változások tendenciáival és ezek értékelésével foglalkozott. Az előadó az indirekt irányítási rendszer bevezetésekor megfogalmazott szándékokból és feltételezésekből indult ki. A vállalatok a folyó tevékenységükhöz tartóan szükséges forgóeszközöket forgóalapból, ún. egyéb saját forrásból, illetve a még hiányzó részt bank-hitelből finanszírozhatják. A feltételezés az volt, hogy a vállalatok központi pénzalapokból általában nem kapnak majd kiegészítő forgóalap-juttatást, a forgóeszköz-hitelek pedig elsősorban átmeneti

pénzszükségletet fedeznek. Ezeket az elgondolásokat a gyakorlat lényegesen módosította. 1968-73 között éves átlagban a forgóeszközök 53,5 milliárdra nőttek, a forgóalapok 31,1 milliárdra. Az ebben az időszakban képződött nyereségügyi fejlesztési alapból 20,5 milliárdot használtak fel közvetlenül a hiteltörlesztéssel forgóalap-feltöltésre. Ha az éves átlagos növekedést — függetlenül az azt előidéző okoktól — minden évben közvetlenül a fejlesztési alapból fedezték volna, úgy a teljes nyereségügyi fejlesztési alap sem lett volna ehhez elegendő. A nagyarányú forgóalap-növelés nem bizonyult az egyidejű beruházási növelés fékének, hanem elsősorban a központi juttatások növekedését váltotta ki. Az előadó kiemelten elemezte a forgóeszköz-hitelek szerepét a források között. Az iparban

átlagos adatok alapján számolva a forgóeszköz-hitelek aránya a pénzforrásokon belül 1968-ban 24,9%, 1974-ben 15,2% volt. A hitelek az irányítási rendszer kialakításakor más szerepet szántak, mint amelyet később ténylegesen betöltöttek. A bankhitelek hatását csak a hitelalanyok teljes tevékenységével összefüggésben elemezzük. Megállapította az előadó, hogy a rövid lejáratú hitelfolyósítások és a hitelek lejáratá általában elszakad az eszközök tényleges forgásától. A második kérdés-csoport a gazdasági folyamatok megfigyelésének és finanszírozásának lehetőségeivel foglalkozott. A hitelek révén a bank feladata lehetne a gaz-

dasági folyamatok ésszerű befolyásolása, de az gyakran még a folyamatok megfelelő jelzésére sem képes. A szállítói, vevői kapcsolatok tartalmát a fizetések teljesítésének időpontja és módja csak kis mértékig befolyásolja, ezért nem lehet célravezető a hitelezési szabályok és gyakorlat e tény felett szemet hunyó kezelése. Az előadó beszélt még a külgazdasági kapcsolatok és a forgóeszköz-finan-szírozás néhány összefüggéséről, kihangsúlyozta, hogy ennek rendezése nem elég komplex, sem elég differenciált. Befejezésül a forgóeszközök és forrásaik elvi és gyakorlati szerepét emelte ki a felhalmozási folyamatban.

B. J.

Három előadás az I. szekcióból

Az I. szekció megnyitására zsűfőlést tartott a 248. sz. előadóterem. A szekció első napi programján három előadás szerepelt.

A három előadás erősen eltért tartalmában, megközelítési módjában, kifejtésében. És ez tulajdonképpen jó is volt, mert a sajtóságos kontárszt végig ébren tartotta a hallgatóság figyelmét.

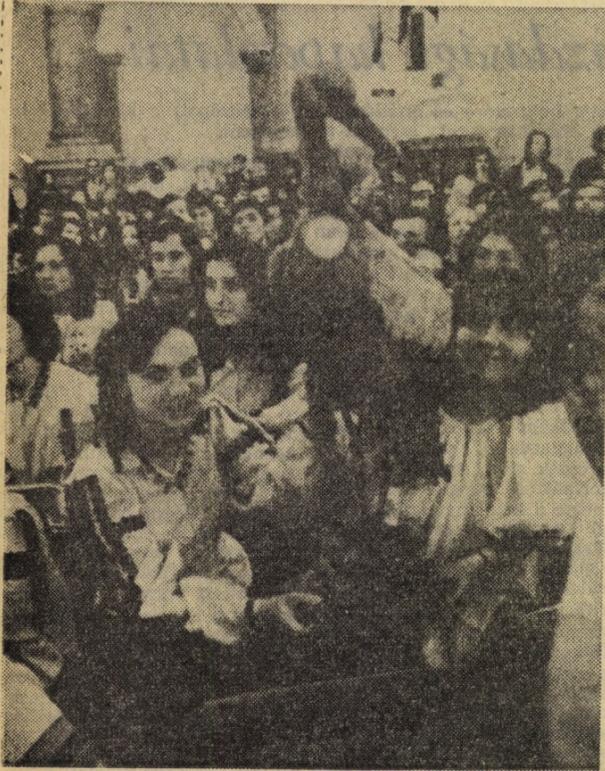
Elsőként Darvas György, az OT Távlati-tervezési főosztályának vezetője beszélt „A gazdasági növekedés főbb tényezőiről a hosszú távú tervezés tükrében: Elmúlt negyedszázados fejlődésünket — gazdasági tényanyag ismertetése alapján elemezz felvázolta a termelési tényezőket és feltételeket várhatóan bekövetkező változásokat, rámutatott az előttünk álló legfontosabb társadalmi feladatokra. A munkaerő, a tőke és a külke-kedelelem gazdasági növekedésben betöltött szerepével kapcsolatban a következőkre hívta fel a figyelmet. A következő 15 évben a foglalkoztatottak száma már csak igen kismértékben, kedvező esetben, mintegy 150 ezer fővel nőhet. Számolni kell azzal is, hogy a népgazdaság állóeszköz-igényessége — a mainál hatékonyabb felhasználás mellett is, főleg strukturális okokból növekedni fog. Tudomásul kell venni azt is, hogy jövőbeni növekedésünk a múltéhoz hasonló dinamikus, de intenzív külgazdasági — mindennek előtt műszaki, és termelési együttműködési — kapcsolatokat igényel. Mindezek alapján arra mutatott rá, hogy kielégítő gazdasági növekedés a jövőben csak a gazdaságban meglévő tartalékok (termelés-

kenység, állóeszköz-kihasználás, anyagfelhasználás, terméshozamok, stb.) folyamatos feltárása esetén valósítható meg. Kulcskérdés a hatékonyság fokozottabb emelése.

Erdel György, az MKKE tg. tanszék docense „Gazdasági szerkezet és egyensúly” címmel tartott előadást. Először elvontan vizsgálta a két kategória tartalmát, kapcsolatukat. E vizsgálatnak három vonását kellene kiemelni — éppen, mert ezek a vonások szikkadnak el. Nagyon gyakran az elméleti megközelítésben: a szerkezetet komplexen, az egyensúlyt dinamikus értelemben; hangsúlyozva kölcsönös meghatározottságukat. Az előadó a gyakorlat kérdéseire keresi a választ, ezért foglalkozott hosszan az egyensúly, illetve az egyensúlytalanság konkrét megragadásának módszereivel. Legújabb kutatásai is erre irányulnak: jövedelemzési mutatókból épít fel „egyensúly-barométert”. A jelző hasznos kiegészítője lehet más, szokásosan használt egyensúly-indikátoroknak.

Végül Hagelmayer István, az MKKE pénzügyi tanszék vezetője beszélt „A külső infláció hatásáról a belső jövedelmek elosztására”. Az előadó azt a — még ma is meglehetősen szélesen elterjedt — felfogást bírálta, amely szerint a külső infláció belső hatásai a költségvetés segítségével teljesen, vagy jórészt közömbösíthetők. Logikusan felépített, világos előadása élő cáfolat volt annak a közhelynek is, hogy a közérthetőség és a tudományos alaposág egymást kizáró követelmények. Az előadást élénk vita követte.

Szoros versenyben győzött a ker. kar

Gólya, gólya, hosszúlábú gólya

Fotó: Eszes

Április hó utolsó napjának délutánján 2 órakor vetélkedőre kongattak az aulában. Az elnökségi asztalnál elfoglalta helyét a magas zsűri: Berend T. Iván (rektor), Bródy Gábor (ker. kar III. évf.), Hagelmayer István (a pénzügyi tanszék vezetője), Kollarik Amália (a gazdaságföldrajz tanszék oktatója), Kovács István (a szervezés tanszék gyakoronoka), Szarvas László (a pártbizottság titkára) és Veres Pál (a KISZ-bizottság titkára). A vetélkedőt Kóger Péter (IV. évf. ált. kar) és Halász Géza (a számítástechnika tanszék oktatója) vezette. Felszólításukra kari indulóval, kari zászló mögé felsorakozva bevonultak a karok az aulába.

Nagygyűlés

A vidám programot nagygyűlés előzte meg. A „műszaki gárda” napi hírt játszott be, amely Dél-Vietnam felszabadulását jelentette be. Ezután Veres Pál felolvasta annak a táviratnak a szövegét, amelyben egyetemünk hallgatói és oktatói köszöntik a felszabadult Dél-Vietnamot: „Dél-Vietnam teljes felszabadítása alkalmából mi, a budapesti Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatói és oktatói forró üdvözlétnket küldjük Dél-Vietnam egész népének. Az ország helyreállításához, a békés építómunkához sok sikert kívánunk. Mi is szeretnénk kivenni részünket Dél-Vietnam újjáépítésében, és ezért őszi társadalmi munkánk bevételeit erre a célra felajánljuk. Veled vagyunk, Vietnam! Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatói és oktatói.” Egyperces néma felállással, majd az Internacionálé hangjaival zárult a nagygyűlés. A táviratot Erdélyi Zsuzsa, Gervai Pál, Hornyán Éva és Konecz Imre juttatta el a Dél-Vietnami Ideiglenes Forradalmi Kormány budapesti nagykövetségére.

SZOK-győztesek

A Szeretett Oktatónk Kupát az idén Halmai Erzsébet és Hegedűs Miklós, a matematika tanszék oktatói, valamint Csanádi György, a jogi tanszék vezetője nyerte el — jelentette be Veres Pál. A hírt óriási

ovációval fogadta a vetélkedő közönsége, miközben a nyertesek átvették a kupa után most a díjjal járó KÖZGÁZ-sapkát. Ezek után vette kezdetét a több mint hatórás maratoni vetélkedő.

Feladat: Magyarország felszabadítása

Az aulában elhelyezett Magyarország térképén négy — nagyjából a szovjet csapatok haladási irányát idéző — útvonalon kellett a négy karnak végighaladni, ahol is a különböző színű pontok jeleztek a különböző jellegű kérdéseket, feladatokat — fehér a közöset, a karok az előzetes feladatokban elért pontjaik alapján választottak útvonalat, elsőként az I. évfolyam, utána a ker. kar, majd az ipar és végül az ált. kar. Ezután záporoztak a kérdések és a válaszok. Komoly izgalmat, nyüzsgést, futkározást, fejtörést jelentettek a közös feladatok. Nem kis leleményességet követelt annak a feladatnak a megoldása, hogy minden kar hozzon egy színész, és kérje fel egy vers, ének stb. előadására. Elsőként az általános kar művésze, Szántó Iván, a szolnoki Szigligeti Színház színésze futott be, aki József Attila: Születésnapomra című versét mondta el. Andai Györgyi, aki az I. évfolyam érdekeit képviselte, Radnóti Miklós: Tétova óráját adta elő. Az ipar kar színművésze Benedek Miklós néhány Kosztolányi- és Karinthy-aforizmával szórakoztatta — igen sikeresen — a vetélkedő közönségét. A ker. kar O. Szabó István fh. képviselte József Attila: Ars poeticájával. Többször túlteljesítették a tervet, így hallhattuk szerdán az aulában Gregus Zoltánt, Mécs Károlyt, akit — mint mondta — heves természetű közgazdász lányok a Rádióból hurcoltak ide, és két főiskolást.

A versenybe ez a ráadás nem számított bele.

Kongresszusi felszólalások

Félórát kaptak a karok arra, hogy egy-egy képviselőjük összeállítsa kongresszusi felszólalását.

Csáky György, az általános kar küldötte a fegyelem problémáit boncolgatta, Honvári János (ipar kar) a szocialista tudat és közgondolkodással kapcsolatban tett hozzászólást. Salgó Istvánt, a ker. kar küldöttét, felállva tapssal köszöntötte hallgatósága, s miközben az energiakérdésről beszélt, többször lelkesen közbevetett. Izbéki Gábor (I. évf.) a TKR-en keresztül a demokrácia kérdéseit feszegette. A zsűri értékelése szerint a kongresszuson általában fiatalosabb beszédek hangzottak el, mint itt az aulában a húszévesek szájából, ami témaválasztásban, tartalomban is megnyilvánult. Ezek alapján a zsűri az I. évfolyam küldöttének, Izbéki Gábornak a beszédét értékelte legmagasabban. Ebből idézünk az alábbiakban: „Olyan vezetőket kell képezni és megválasztani, akik munkájukat meggyőződéssel, meggyőződéssel végzik, és emellett felértékelve a megfelelő vezetési ismeretekkel, felelősséggel tudják feladatukat elvégezni. Megbízónknak, a tagságnak pedig nem szabad feltétlenül várnia, mindig, minden fórumon el kell mondani a megfelelő alappal rendelkező véleményét, ezzel segítve vezetői munkáját. Eddig ugyanis azt tapasztaltuk, hogy kampányszerűen, sokszor felsőbb vezetőik nyomására voltak hajlandók jogukat és kötelességüket gyakorolni. Ne csak várjuk, hogy feladatokat kapjunk, s így bizonyítsuk be, hogy megfelelő biztosítékai vagyunk a szocializmus további építésének, hanem ez a

kezdeményező készség, az öntevékenység jellemezzen s így sokkal nagyobb elismeréssel fog rólunk beszélni a felnőtt társadalom.”

Értékelés

A versenyt — hagyományához híven — a ker. kar nyerte. Mint mindig, nagyon lelkesen, erőiket legjobban összehozva és felhasználva játszottak, óriási önbizalommal, nem kis önreklámozással. Az I. évfolyam csapata ezúttal ugyancsak megszorította a ker. kart, s azt kell mondani, nem érdemtelenül nyertek volna, ha egy picivel több szerezésük van. Rendkívül lelkesen, egységes, nagyszerű csapatként játszottak, kürtösük harsány közreműködése, az időnként felcsattanó, ütemes Gó-lya, Gó-lya kiáltások nagyban emelték a hangulatot. Az ipar kar, mint mindig, becsületes nekifuragással szerezte III. helyét. Az általános kar is előjárt valamiben — az óvásban. Egyébként — sajnos már ez is hagyomány, ha nem is éppen haladó — a négy kar közül a legkevésbé összefogottan, lelkesen játszott. Dicséretet érdemel a rendező IV. évf. népgazd. terv. vállalati modellező csoport a vetélkedő jó megszervezéséért, olajozott lebonyolításáért, s a két játékvezető Halász Géza és Kóger Péter. Hagyományos probléma, hogy a vetélkedő ezúttal is túl hosszúra sikerült. Hiába, Magyarország felszabadítása nem is olyan könnyű feladat.

—nak

Közös feladat: gyerekruha-bemutató. Hát nem aranyosak ezek az óriásbábok?

Fotó: Eszes

Beszélgetés az ipari kar új KISZ-titkárával

A középiskolában alapszervezeti titkár volt, majd harmadévtől VB szervező titkár. Egyidejűleg részt vállalt a kollégiumi diákbizottságának munkájában is. Egyetemünkön már első évtől kezdve aktív levelezője a Stúdium Generale-nak, majd később a történelem tanulmányi feladata. Első évben itt is alapszervezeti szervező titkár. O maga így értékeli munkáját. „A középiskolában egészen más jellegű volt a tanár-diák-viszony, mint itt. Ezért a mi munkánknak kézzelfogható eredménye nem volt. Ez persze csak az iskolára vonatkozik. A kollégiumban nagyon sok jó dolgot csináltunk, eredményeket is felmutathattunk. Lényegesen más a helyzet itt, az egyemen. Egyik legnagyobb eredmény és öröm, hogy akikkel elsőben leveleztünk, akiket tanítottunk, ma itt tanulnak az egyetemen. Ezért érdemes csinálni a Stúdium Generale-t. Itt találtam meg a munka értelmét”.

Honvári Jánossal, az ipari kar új KISZ-titkárával beszélgettem a kar feladatairól és a karon belüli változásokról, valamint más karokkal és szervezetekkel való kapcsolatunkról. Az új KISZ-évre sok a terv, az elképzelés, amelynek során, elsősorban tartalmában gazdagodik majd a KISZ-munka. De beszéljünk erről inkább az új titkárnak.

— Legfontosabb feladatunk megvalósítani a politikai munka hármas követelményét; a politikai oktatást, az önképzést, és a módszertani képzést. Mit is jelent ez? A politikai oktatást a már kialakult hagyományos formában folytatjuk tovább. Pol. táborot szervezünk és a pol. totó, pol. staféta is folytatódik tovább, de az utóbbit szeretnénk az egész karral kiterjeszteni.

Új az önképzés megvalósításának terve. Ennek érdekében az állami csoportokon belül 5-6 fős lehetőleg hasonló érdeklődési körű emberekből álló csoportokat szervezünk. A csoportok feladata; feldolgozni egy-egy irodalmi vagy politikai művet, erről vitákat, vitástekeket szervezni. Célnak az általános műveltség emelése. Hangsúlyozni szeretném, ez

nem lesz kötelező jellegű, a központi tematika csak orientál, de nagyon számítunk az aktív részvételre.

Áprilistól kezdtük meg a

munkás-diák politikai vitakör szervezését, célunk, hogy az egyetemisták a gyakorlat oldaláról közvetlenül ismerkedjenek meg a problémákkal. Elsősorban a munkás származású diákokra számítunk, akik gyárakban már kialakult politikai vitakörökbe kapcsolódódnának be. Módszertani képzésünk is

Gazdaságpolitikánk a XI. kongresszus tükrében

Április 28-án, de. 10 órakor, a KEN ünnepélyes megnyitóját követően került sor a KEN egyik igen fontos eseményére, Káplár József elvtárs, az MSZMP KB gazdaságpolitikai osztály helyettes vezetőjének előadására, melynek címe „Gazdaságpolitikánk a XI. kongresszus tükrében” volt.

Káplár elvtárs előadása méltán kelthetett volna nagy érdeklődést egyetemünk hallgatói és oktatói körében, hiszen a téma aktuális, a közelmúltban lezajlott pártkongresszushoz kapcsolódik, és bennünket is a leginkább érint, jövőndő szakmánkhoz kötődik. Káplár elvtárs igyekezett a már szinte mindannyiunk számára jól ismert anyagot élővé tenni, a kongresszusi határozatokat a mindennapok gazdasági életéhez kapcsolni. **Előadása négy fő téma köré épült fel. Ezek: a szocialista tulajdonviszonyok, gazdasági építómunkánk, életszínvonal-politikánk és nemzetközi gazdasági kapcsolataink.**

A szocialista tulajdonviszonyok fejlődéséről szólva Káplár elvtárs kiemelten foglalkozott a szövetkezeti tulajdonviszonyok fejlesztésének lehetőségéről és szükséges módjáról, eszközeiről. Különös jelentőséget tulajdonított a földtulajdon kérdésének, beszélt a föld szövetkezeti tulajdonba vételének szükségességéről, de figyelmeztetett a fokozatosság elvének következetes betartására is. A szövetkezetek nagyüzemi fejlődését olyan ténynek nevezte, amely elősegíti a szövetkezeti tulajdon ösztönzési kommunista tulajdonná való fejlődését, de itt is felhívta a figyelmet arra, hogy erőszakosan, adminisztratív eszközökkel, a termelési-gazdasági sajátosságokat figyelmen kívül hagyva tényleges eredményeket elérni nem lehet.

A magántulajdon kérdése szintén sokakat izgató és érdeklő része volt az előadásnak. Káplár elvtárs hangsúlyozta, hogy különbséget kell tenni a vidéken, és Budapest peremkerületeiben működő kisiparosok és kiskereskedelők és a „belvárosi maszekok” egy része között, mert míg az előzőek alapvető lakossági szükségleteket elégítenek ki, főleg saját munkával, és jövedelmük, életszínvonaluk nemigen haladja meg egy munkáscsalád életfijóvát, az utóbbiak valóban jogtalan anyagi előnyre tesznek szert.

Káplár elvtárs felvetette a nem munkával szerzett, illetve a végzett munkával nem arányos, irracionális magas jövedelmek kérdését is. Utalt arra, hogy már az utóbbi években is jelentős lépéseket tettek a jövedelmek lecsapolása terén, de ez még nem elég, sőt a már érvényes határozatok is következetesebben kell végrehajtani, hogy senki ne találhasson kiskaput, kibívót a rendeletek végrehajtása alól.

Életszínvonal-politikánkról szólva legelőször a lakáskérdés vetődött fel. Ez nem véletlen, hiszen bármilyen gyors ütemben nő is a lakásépítések száma, akárhol is túlteljesítjük ezen a téren a IV. ötéves terv előirányzatát, az előző években még e problémát teljesen megnyugtatóan megoldani nem tudjuk. Káplár elvtárs megjegyezte, hogy bár a programnyilatkozat előíranyozza, hogy 15—20 év múlva minden önálló családnak külön lakása legyen, ezek a lakások nem fognak minden minőségi követelményt kielégíteni.

Nemzetközi gazdasági kapcsolatainkról szólva Káplár elvtárs beszélt a KGST-integráció fokozódó jelentőségéről, kiemelte a minőségi követelmények magas szinten való teljesítésének szükségességét, mind keleti, mind nyugati gazdasági kapcsolatainkban, beszélt a tőkés gazdasági válság és infláció hatásáról is.

Káplár elvtárs röviden, érzékletesen foglalta össze előadásában ezt a hatalmas témakört, és azok számára is tudott újat adni, akik a kongresszusi anyagokat alaposan ismerték. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy az előadást követően többen komoly, megalapozott kérdésekkel fordultak az előadóhoz.

Annál sajnálatosabb az, hogy a KEN e politikailag rendkívül fontos és színvonalas programjára egyetemünk csak mintegy 100—120 hallgatója, oktatója jött el és vett részt, holott ez időre oktatási szünetet rendeltek el. Nagyon fájdalmas dolog az, ha a közgazdász egyetemisták direkt politikai témák, gazdaságpolitikai kérdések iránt csak ilyen mérsékeltet érdeklődnek. Lehet, hogy közel volt a vizsgaidőszak, lehet, hogy gyenge volt a propaganda, de ezzel érdektelenségünk, közömbösségünk nem menthető. **Politikai érettségünknek a vetélkedőn túl ez is egyik fontos, ha lehet azt mondani, sokkal lényegesebb mércéje.** És itt nem feleltünk meg a követelményeknek.

Rácz Ágnes

Egyetemi Tanács

Mintán a tanszékektől a pártbizottság minden fontos fórumot végigjárt az egyetemi képzésünk fejlesztésének fő irányaira vonatkozó elképzelés, s így rendkívül széles körben megvitatták, április 28-án az Egyetemi Tanács elé került az anyag. Itt ugyan csak rendkívül alapos, kimerítő

tő vitára került sor, amely az alternatív blokkok körül csúcsosodott ki. Végül az Egyetemi Tanács tagjai egyenként szavaztak a határozati javaslat tizennégy pontjáról. Több módosításra került sor, így a végleges határozatot lapunk következő számában ismertetjük.

Horváth Ildikó

A Pravda első számáról

„A Pravda olvasóihoz! Lapunk sok olvasójának kérésére a Pravda szerkesztősége elhatározta, hogy sokszorosítja a Pravda 1912. április 22-i (május 5-i) első számának másolatát. Orizzék meg a Pravdának ezt a számát, mert most fél évszázad elteltével a Pravda első számának eredeti példányaiból nagyon kevés maradt fenn: azok legnagyobb könyvtárainkban találhatóak.

Moszkva, 1962. május 5.

A Pravda szerkesztősége

A lap megjelenésének 50. évfordulójára újra kiadott első szám alján olvasható ez a felhívás a Pravda mai olvasóihoz. S miről is ír, hogy néz ki az az 1912-es április 22-i (az új naptár szerint május 5-i) első Pravda?

A cím alatt a következő felirat szerepel: Munkás napilap. S az első oldal szerkesztőségi vezércikke azt taglalja, mi célból, milyen elhivatottsággal hozták létre a Pravdát. Hogy miután minden társadalmi rétegnek van saját újságja, amely az élet jelenségeit az adott réteg érdekeinek leginkább megfelelő megvilágításban mutatja, mely azokkal a kérdésekkel foglalkozik, amelyek leginkább érdeklik azt a réteget, s nem utolsósorban, amelyben — ha családhoz, rágalomhoz folyamodva is — a munkások ellen harcolnak: szükséges ilyen körülmények között, hogy a munkásosztály-

nak is saját újságja legyen. Mert a munkásosztálynak ismernie kell az igazságot. A munkásújságnak a Pravdának (pravda=igazság) névéhez méltónak kell lennie, így tudja csak betölteni rendeltetését. S a cikk haladéktalanul hozzá is lát az igazság feltáráshoz, a munkásosztály helyzetének elemzéséhez, a munkásmozgalom céljainak megjelöléséhez.

Szembeszökő keretben, vastagbetűs nyomással a következő szavakat olvashatjuk az első oldalon: „A Pravda első számának a már meghirdetett felemelt áron való árusítása a meggyilkolt lenai munkások családjai javára a kiadástól független körülmények miatt nem valósítható meg”.

Az 1912. április 22-i Pravda szomorú szenzációja a lenai tragédia. Egy szibériai sztrájk kegyetlen véres elfojtása. De hirt ad az újság a lenai munkásokkal való országos méretű munkásszolidaritásról is. A lap valamennyi cikke a verstől a gazdasági élet híreig munkásokról, munkásokat érintő és érdeklő dolgokról számol: be munkásoknak. Ahogyan a cím alatt áll — munkásújság.

A Pravda újranyomott első számának egy példányát egyetemünk pártbizottságán őrzik. Az április 4-i ünnepségünkön ajánlkozta Dasztembek Raimbekov, a Szovjetunió nagykövetségének első titkára a pártbizottságnak.

NK

Győzelem Ho Si Minh-városban

Mintha elsöztünk volna a forradalmi győzelmektől. Pedig csak látni és érteni kell: napainkban sem ritkák, még ha vereségek is érik néha a forradalmi erőket. De győzelmet arattak a közelmúltban is ezek az erők, Laoszban, Guinea-Bissauban, Mozambikban, még védelemre szorult, harcban vajudót Portugáliában, nehezen kialakuló Angolában, győztek Kambodzsaiban — és most e két éves folyamatok szinte hetetözekeként egy, igen, nilágtörténelmi győzelem született: a dél-vietnami.

Nincs két hónapja még, hogy Dél-Vietnam felszabadított területén, a dong-hai megyei kórházban talákoztam Nguyen Van Tho-val. Tho, a kis, négyeszetűs gyerekek, ott kuporgott a kopár kórházi ágyon, keresztláncul bekötözve, hófehér kötőszalaggal, rózszaszin tapaszokkal. Aznap reggel hozták be. Öklönyi labdát talált a mezőn, ahol anyja körül téblábolt. Csak hogy az a labda golyós-bomba volt, hónapok, talán évek óta hevert ott megbújva, ahol anyja a kezébe vette, vagy talán amikor anyja akarta elvinni tőle, felrobbant. Sebei nem életveszélyesek: megmentik az orvosok! Anyja azonban ott halt meg, a bombától, mellette, a szeme láttára. Tho nem sírt, szót sem szólt, talán már fájdalommal sem volt. Néma volt, apatikusan nézett maga elé, a szeme mint-ha hatvanéves emberé lenne.

A dong-hai kórházba minden héten behoznak négy-öt sebesültet, aki rejtőzött aknára lépett, kapójával egy bomba robbantószerkezetéhez ért, vagy meggondolatlanul ját-

szni kezdett egy ismeretlen tárggyal. Az elmúlt évben 238 ilyen sebesültet hoztak ebbe az egy kórházba. Tizenötöt nem tudtak megmenteni közülük. De mennyit vittek még a környék más kórházaiba, s mennyit kellett az egykori aknámezőről, mint Tho anyját is, egyenesen a sírba tenni?

Két nappal a kis Tho-val való találkozás után elhagyott Dél-Vietnam felszabadított területét. S alighogy visszatértünk a Vietnami Demokratikus Köztársaság területére — már másnap — kezdtek érkezni új dél-vietnami hírek. Rövidesen a Huében kitört felkelésről számoltak be. Elmondták, hogy a felszabadító erők hadserege már akkor ért a városhoz, amikor a saigoni zsoldos-csapatok és a néhány túl soká ott maradt amerikai is elhagyta már. Lővés is alig esett. De ezzel egy időben hír érkezett Buon Me Thuot város felszabadulásáról: az lenn van, messze délen, oda az akkor még Saigon nevű város csak vagy 200 km-re lehet. Ez volt a stratégiai győzelem — magyarázták vietnami barátaink — közel a fordulat! És még sokkal magabiztosabb volt a hangjuk, mint amikor, pár napja, a déli felszabadított területen mondták: fordulat lesz, rövidesen, a háború befejezéséért, a Párizsi Egyezmény megvalósításáért vívott harcban. A győzelemért vívott harcban.

A fordulat hamarabb következett be, mint vártuk, s azt hiszem, mint ők maguk is várták. A saigoni hadsereg, amelyet már saját tehetetlensége és vezetőségének szétzilálása demoralizált, az első komoly próbatételre csődöt mondott. A fel nem szabadított

területen végzett szívós politikai munka megtette hatását. Thieu és csoportja, amelynek eltávolítása árán addig még mód lett volna a párizsi megállapodás szerint hármas kormánykoalíciót létrehozni (a saigoni kormány, a forradalmi kormány és a „harmadik” erő képviselőiből), egyszerűen elszigetelődött saját közegén belül is. Már csak aranya mentésével foglalkozott. A huszonötéves amerikai (akik jelenlétéig is tagadtak addig, amíg nem kellett végül egész ármádát mozgósítaniuk, hogy mihamarabb elvigyék őket) nem volt kit támogasson. Az amerikai segítség — bármily nagy volt — már nem volt egyéb, mint egy karó, amely mellett elszáradt a tő: nincs minek támaszul szolgálnia.

Az amerikai vezetés is meghasonlott: dobjon-e még dollármilliárdokat a már milliárdokát is elnyelt feneketlen kútba? A rémhírek, amelyekkel hosszú évek óta árasztották el a dél-vietnami városok lakosságát a „kommunisták rémtetteiről”, kevésbé hatottak akkor, mint most, amikor a híreknek mégis felül menekülni akarókat a saigoni közigazgatás vezetői, utolsó egyenruhásai, vagy az amerikaiak, puskával, ütleggel verték vissza az „evakuálásra” küldött járművektől. Egyedül Huében a fejevesztve menekülő saigoni „flotta” tengerészei 6000 embert meszároltak le — mert megközelítették gyors távozásra készülő hajóikat —, hogy megvédjék a hajókat a túlterheléstől. Hazezer saját emberüket!

1968-ban is jártam Hanoi-ban. Naponta két-három, vagy éppen hat légiiradót töltöttem a szűk kis óvóhelyeken. Láttam az amerikai gépeket az égen, s az óvóhely meg-megremegett egy közeli becsapástól. Azt mondta akkor már az állam egyik vezetője: az amerikaiakat még nem vertük meg annyira, hogy ki keljen vonulniuk! És amikor Hanoi városán kívül jártam, láttam, hogy ott egyszerűen kő kövön nem maradt! És ez a romokban állt, embermilliókat vesztett ország, ez a soha eleget nem evett, soha családtagjait gyászolni nem szűnt nép ma azt mondhatja magáról, amit még egy nép sem mondhatott a történelemben: az amerikai imperialista hadsereget annyira megvertük, hogy utolsó emberüknek is el kellett menekülniük a föl-

dünkről. És bábjaiknak nincs többé erkölcsi alapjuk ahhoz, hogy részt kérhessenek a holnapot előkészítő kormányból. Mi ennek az elképesztően gyors és nagy győzelemnek a titka? Sokan, és sokak fogják még elemezni ezt, sorolni, kutatni, vitatni az okokat. De ezek között az okok között biztos ott lesznek a következők.

Egy céljait ismerő nép sok harcban kikovácsolódott, széles és teljes forradalmi szélessége. Egy minden ízében tudományosan elemzett és kidolgozott politikai vonal. Egy szilárd és egyöntetű vezetés, amelyet az egyetlen győzni tudó forradalmi eszme vezérel: Marx és Lenin tanítása, Ho Si Minh és társai által alkalmazva az indokinaí földre. Elképzelhetetlen pontosságú szervezőkészséggel egybehangolt erőfeszítés. Olyan katonai stratégia, amelyet az ellenség vezérkari iskoláin is tanítani fognak — azaz már régen tanítanak is. Hosszú és céltudatos politikai felvilágosító munka a fel nem szabadított területeken is. Következetes sikraszállás egy szétszakított ország egyesítéséért, bár tudva tudják: sokáig tartó, lassú folyamatot kell még végigharcolni. A harc középpontjában álló „dél” számára biztos háttérként „észak”, amely egy test és egy lélek maradt a harcban álló, az áldozatok jórészt vállalni kényyszerült déliekkel. Egy további, világ-méretű „háttország”, Vietnam és Indokína másik két országa, Laosz és Kambodzsa mögött — a szocialista országok, amelyekről megkapták a leg-szükségesebbet, amit ők maguk nem tudtak, nem tudhattak megtermelni, rakétától rádiódíódiáig, kondenzált vértől gyógyszerig tartó. És mögöttük a világ rokonszenve, amely konkrét segítségben is megnyilvánult.

Ezt a forradalmi háborút Vietnam népe szenvedte végig és nyerte meg diadalmasan. Értünk és velünk. A mi védelmünkben és a mi segítségünkkel.

Új fejezetet írnak most Vietnamban. Ez sem lesz könnyű. A letarolt országot újjá kell építeni, egy megtizedelt népet talpra kell állítani, megindítani a termelést — néha a szó elképzelhetetlenül szabatos értelmében, ismét a semmiből kezdve.

Kende István

Győzelempia program

A fasizmus felett aratott győzelem 30. évfordulójára alkalmából május 9-én este 7 órakor előadás és filmvetítés lesz az I. előadóban. A bemutatásra kerülő film címe: A belorusz pályaudvar. A film előtt bevezető-előadást tart dr. Száva Péter alezredes.

A szocialista országok egyetemi hallgatóinak találkozójáról

Moszkva, 1975. április 11-18.

A LENINI KOMSZOMOL

1975. április 11-18. között első alkalommal rendezte meg a szocialista országok egyetemi hallgatóinak találkozóját, melyre a fasizmus fölött aratott győzelem 30. évfordulója jegyében került sor.

A rendezvényre valamennyi szocialista ország ifjúsági szervezete meghívót kapott. A Jugoszláv Szocialista Ifjúsági Szövetség és a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság nem képviseltette magát.

A Nemzetközi Diákszövetség küldöttségét Dusan Ulcak elnök vezette; elküldte képviselőit a Demokratikus Ifjúsági Világszövetség is. A találkozón ott voltak azoknak a diákoknak a képviselői, akik a fejlődő országokból érkeztek a Szovjetunióba.

A mintegy 950 külföldi mellett a szovjet diákság 500 képviselője vett részt a találkozó munkájában.

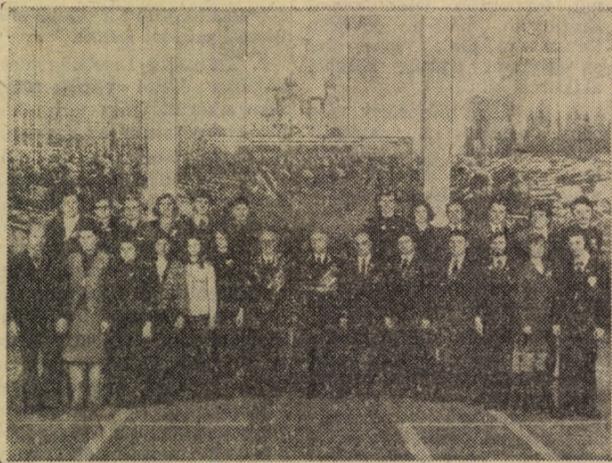
A dr. Nagy Sándor, a KISZ KB titkára által vezetett magyar delegáció jól reprezentálta a különböző típusú felsőoktatási intézményeket, a magyar egyetemi és főiskolai hallgatókat.

Delegációk közvetlenül a kiutazás előtt — apr. 9-10-én Csillebércen kétnapos közös felkészülésen vett részt.

A külföldi delegációk a moszkvai közös programot megelőzően, április 12-13-án a Szovjetunió különböző köztársaságainak, városainak vendégei voltak. A magyar küldöttség a Moldvai Köztársaság fővárosába, Kisinyovba látogatott el, ahol igen jól szervezett program keretében betekintést nyert az ottani egyetem életébe, ifjúsági nagygyűlésen és más politikai rendezvényeken vett részt s találkozott az SZKP köztársasági vezetőivel.

A TALÁLKOZÓ KÖZÖS

központi programja április 14-én Moszkvában plenáris ülésen vette kezdetét, ahol K. Katusév, az SZKP KB titkára olvasta fel L. I. Breznyev elvtársnak, az SZKP főtitkárának a találkozó résztvevőikhez inté-

A képen a fegyvermúzeumban, a Győzelem zászlaja előtt láthatók a magyar delegáció 3. 4. szekciójának tagjai. Középen szovjet veteránok és a delegáció vezetője, dr. Nagy Sándor.

zett üzenetét. A nyitó plenáris ülésen felszólalt J. M. Tyazselnyikov, a Komszomol KB első titkára, aki hangsúlyozottan szólt a szovjet egyetemistáknak és főiskolásoknak, a Komszomol tevékenységében játszott szerepéről és annak jelentőségéről. V. P. Jeljutin, a Szovjetunió felső- és középfokú szakoktatási minisztere pedig részletesen elemezte a szovjet felsőoktatás jelenlegi helyzetét, a megoldásra váró feladatokat.

A plenáris ülésen szót kaptak a diákküldöttségek képviselői is — a magyar delegáció nevében Orosz Éva, a KISZ KB tagja, egyetemünk hallgatója mondott beszédet —, akik elsősorban az egyetemi ifjúság kommunista nevelésének különböző kérdéseivel foglalkoztak. A plenáris ülésen elhangzottak az egyetemi-főiskolai ifjúság életével kapcsolatos általános jellegű kérdések, az egyes ifjúsági szervezetek előtt álló rétegfeladatok konkretizálására négy szekcióüléssel került sor, melyeket a következő témákkal rendeztek:

1. „Tanulás, alkotás, munka — a szocializmusért”
2. „Az ifjúsági szövetségek munkájának legfontosabb feladata — a szilárd marxista-

leninista meggyőződésért vívott harc”

3. „A szocializmus alapelveinek és erkölcsi normáinak határozott képviselése és aktív terjesztése”

4. „A szocialista országok ifjúságának az internacionalizmus szellemében való nevelése, részvétele a békeért, a biztonságot és az együttműködésért folytatott harcban.”

A TALÁLKOZÓ

keretében került sor a szocialista országok diáklapjai szerkesztőinek kerekasztal-konferenciájára, melynek célja a diáksajtó helyzetének, lehetőségeinek felmérése, a tapasztalatok kicserélése volt.

A találkozó további programja lehetővé tette, hogy a delegációk megismerkedhessenek és további tapasztalatokat szerezhessenek a kommunizmus építő szovjet nép, a szovjet ifjúság, a Lenini Komszomol életéről, tevékenységéről, a szovjet felsőoktatásról és különböző szakmai programok vegyenek részt. Küldöttségünk többek között ellátogatott a Tyimirjazevi Mezőgazdasági Akadémiára, megtekintette a Szovjetunió Nép-gazdasága Eredményei Kiállítását és a Fegyveres Erők Múzeumát, találkozott a Nagy

Honvédő Háború veteránjaival, s baráti találkozókon vett részt.

A ZÁRÓ PLENÁRIS

ülésem a delegációk a szocialista országok diáklapjaihoz intézett felhívást fogadták el. A záróülés ugyanakkor valamennyi delegáció egyetértésével a következő dokumentumokat is elfogadta:

1. kubai javaslatra egy határozatot a chilei néppel és ifjúsággal vállalt szolidaritásról
2. vietnami javaslatra egy nyilatkozatot a vietnami nép harcának támogatásáról
3. román javaslatra — köszönetet a Lenini Komszomolnak a találkozó sikeres megrendezéséért
4. üdvözlőt a Bajkál-Amur vasútvonalon dolgozó szovjet fiataloknak.

A szocialista országok pártvezetői — így Kádár János elvtárs is — sorban köszöntötték a tanácskozást, annak résztvevőit.

A magyar delegáció aktívan részt vett a rendezvény munkájában. A nyitó plenáris ülésen kívül felszólalt valamennyi szekcióban és a diáksajtó-tanácskozáson s elsősorban mondanivalója konkrétágán tudható be, hogy felszólalásait az átlagosnál nagyobb figyelemmel kísérte. Részt vettünk a tanácskozási dokumentumai kidolgozásában és végleges megfogalmazásában.

A küldöttségünk vezetését Moszkvában fogadta Rapai Gyula nagykövet elvtárs.

A delegáció a vezetőség irányításával rendkívül egységesen és fegyelmelzeten vett részt a találkozó munkájában, s annak ellenére, hogy a kiutazók többsége első alkalommal vett részt ilyen demonstratív jellegű nemzetközi találkozóon, sikerrel tett eleget a mandátumában megfogalmazottaknak. A rendezvény hozzájárult ahhoz, hogy az internacionalizmus szellemében erősítsük tovább ifjúságunk és a Szovjetunió, a szocialista országok fiataljainak barátságát, a szervezeteink közötti együttműködést.

Veres Pál

Az OTDK eredményei

(Folytatás a 2. oldalról)

MATEMATIKAI MÓDSZEREK ALKALMAZÁSA A KÖZGAZDASÁGTANBAN ALSZEKCIÓ

Fődíj: Forgács Anna MKKE, Információelméleti módszerek a közgazdasági elemzés szolgáltatásában. I. díj: Brückler Erika PSZF, A készletgazdálkodás megvalósításának és a szükséglet prognosztizálásának lehetőségei. II. díj: Budavári Péter MKKE, Néhány lineáris egyenlőtlenégi rendszer megoldhatóságának feltétele és Vili János BME Vállalati modellezés (egy közlekedési vállalat tevékenységének elemzése). III. díj: Várhegyi Éva MKKE, Módszerterv poliedrikus halmaz efficiens csúspontjainak meghatározására. Különdíj: Ruff Mária PSZF, Koppányi Mihály MKKE, és Hermel Zsuzsa, PSZF.

A SZERVEZÉSI PROBLÉMÁK A KÖZGAZDASÁGI GYAKORLATBAN ALSZEKCIÓ

Fődíj: Kovács István MKKE, A kis- és középvállalatok belső irányítási rendszerének kérdései. I. díj: Nagy Izabella PSZF, TMS-nagyjavítás, időtervezés a Salgótarján-i öblösüveggyár IV. sz. kád-kemencéjére és Herédi Ferenc, Herédi Ferencné Ybl EF A hazánkban alkalmazott kotrógépek vizsgálata a műszaki paraméterek, gazdasági jellemzők és a kihatásosság tükrében. III. díj: Tall Éva MKKE, Az üzemi demokrácia tapasztalatai a TAURUS Gumiipari Vállalatnál. Különdíj: Stroh-

mayer Mária MKKE, Lichter Tamás BME, Bódi Erzsébet, Fazekas Károly—Kovács Géza MKKE.

KÜLKERESKEDELMI KAPCSOLATOK ALSZEKCIÓ

Fődíj: Dabis Tibor Külker. Főiskola A komparatív költségek modellezésének néhány elméleti problémája. Első díj: Végő Mária PSZF, Exporttevékenység és nyereségérdekeltség rendszer összefüggései az SKÜ-nél. II. díj: Váradai László KKF, A Külkereskedelmi és termelő vállalatok közötti pool elszámolási kapcsolatot szerepe a közös, exportorientált üzletpolitika érvényrejtésében és Kálmán Edit, Sktergula Judit KKF. A magyar marhahúsexport és a Közös Piac. Különdíj: Bernáth Márta, Kiss Ilona, Süttő Éva, MKKE, Pucsek József és Péter Zsuzsanna PSZF.

VILÁGGAZDASÁGTAN ALSZEKCIÓ

Fődíj: Hevér György KKF, A latin-amerikai országok újabb kifelé forduló növekedési szakasza. I. díj: Horváth László MKKE, Változások Irak külgazdasági kapcsolataiban 1968 után. II. díj: Amberg Éva, Király Péter, Kocsis István MKKE, Olajváltás és a világgazdaság, és Nadicsán József MKKE, Gondolatok Magyarországon és a fejlődő országok együttműködéséről. Különdíjak: Szita Éva MKKE, Fehér János KKV és Lénárt Judit KKF.

A nyerteseknek gratulálunk!

Fotó: Eszes

FAKÓKÖR

A mindennapjainkban való tájékozottság, a közélet, a kulturális élet eseményeinek nyomonkövetése, az egészséges, szellemi nyitottság nélkülözhetetlen ahhoz, hogy az értelmiségi jelzővel illeszkünk meg magunkat. Az egyre szaporodó kiadványok és a szabadidő szükségessége azonban sokszor szinte reménytelenül teszi fáradóvá az embert. Ezért elhatároztuk, hogy a lapunkban, a magunk módján, megpróbálunk segítséget nyújtani ehhez a tájékozódáshoz. A folyóirat-szemléhez hasonló összeállításunk, elsősorban érdekesebb ideológiáit, politikai, valamint irodalmi cikkekre terjedne ki, tehát a szorosán vett szakmán túli területekre segítené a tekintetünket. Nem törekszünk teljeskörűre, vállaljuk a szubjektív választásunkban és a kommentálásban egyaránt. Hogy válogatásunk minél átfogóbb legyen, várjuk segítségüket. Több szem, többet lát. Mintának tehát következzenek az első próbálkozásunk, amelynek a következő csak bővebb és jobb lehet.

Rég volt ilyen mozgalmas tavaszunk, mint ez a mostani. Kiemelkedő eseménye a párt XI. kongresszusa volt, amelynek legfontosabb dokumentumait még egyszer átböngészhetjük a Pártélet és a Társadalmi Szemle áprilisi számában. Felszabadulásunk 30. évfordulójával is nagyon sok gondolatébresztő, szép írás foglalkozott. A számvető és egyben a perspektívát is felmutató cikkek közül emeljük ki Mesterházi Lajos „Hétköznapi gondolatok ünnep előtt” című személyes vallomását a Kritika áprilisi számában. Mesterházi publicisztikájára mindig oda kell figyelni, mert az elkötelezett kommunista író meggyőződése, szenvedélye avatja írásait az olvasó számára élménnyé. A személyes hányattatások nem ingathatták meg világnézetét — írja többek között. Illés Bélát idézi: „Ha az embert a zászlórúd fejbévágja is, attól a zászló még szent, és hű maradok hozzá.” De hozzátesszi, és ez a megszívlelendő, hogy „aki azzal a zászlórúddal — a néptől kezébe adott bármily hatalmas hatalommal — vagdalkozik, annak ki kell csavarni a kezéből.”

Az elmúlt hetekben ünnepeltünk két jelentős születésnapot is. Lukács György most lenne 90, József Attila pedig 70 éves. Lukácsnál a Kritika legutóbbi száma két cikkben is foglalkozik. Almási Miklós „Mit üzen az Ontológia az Esztétikának” című írását közli, valamint olvashatunk egy nagyon tanulságos vitacikket is — „Hetet egy csapásra avagy a tudományos felelősség határai” címűt. A vita Lukács „nembeliség” fogalma köré összpontosul. A marxista elmélet és a nembeliség-emberi lények kategóriája közt egyesek az utóbbit eltorzítva ellentmondást látnak, sőt Lukácsnál a Marx által bírált „keresztény-germán” ideológia továbbélését is kimutatni vélik. Ez ellen szólal fel a vitacikk két szerzője: Zoltai Dénes és Szerdahelyi István.

József Attila egyik legszebb verse az „Alkalmi vers a szocializmus állásáról Ignótusnak”. A költő a nála jóval idősebb polgári-liberális gondolkodású Ignótus pesszimizmusára ellenében írta ezt a verset. Ennek hátterét, Ignótus József Attilát inspiráló cikkét ismerteti Bokor László: „Ignótus és József Attila vitája a szocializmusról” című roppant érdekes írásában a Tiszatáj áprilisi számában.

Az Élet és Irodalom május 3-i számában egy sokunkat érdeklő témáról ír Koroknai Zsuzsa. „NEKOSZ legenda — NEKOSZ valóság”. Ez írásának címe. Nem elég, ha csak a Jancsó-filmből ismerjük ezt a korszakot. Az érzelmi megközelítés, a nosztalgia érthető, de önmagában ez csak a mítoszteremtéshez vezet. Ami elmosza a NEKOSZ nagyon is konkrét eredményeit, neheztve ezzel egyes ma is hasznosítható elv, módszer gyakorlati alkalmazását.

Végezetül egy szomorú veszteségről: Németh László haláláról. A veszteség felméréséhez még nincs meg a távlat. De, hogy a XX. század egyik legnagyobb hazai egyénisége volt, azt méltán reprezentálják a kortársak emlékezései is, amelyeket a Látóhatár áprilisi száma újra közöl. A legszebb talán a jóval fiatalabb Csóri Sándor tisztelgése. Hadd idézzük kivételesen szép utolsó sorait: „Temetek, ha már temetnem muszáj. Temetek az én külön temetőmbé, koszorúk nélkül és pompa nélkül. De gyászoló vaddarazsakat várok a szívem köré: jöjjenek és marjanak, mert sirt Németh Lászlónak ott árok magamban, ahol Ady Endre fekszik, ahol Móricz Zsigmond.”

Összeállította: Marschall Miklós

Az irodalmi színpad munkájáról

Egyetemi rendezvényeink, nagyobb műsoraink nem múlnak el az Irodalmi Színpad közreműködése nélkül. Mégis kevesen látogadják az előadásokat. Utolsó fellépésük azonban figyelemre méltó volt, még azok is beszéltek róla, akik nem látták! Stílusban és a politikai mondanivaló súlyozásának tekintetében is a megszokottól erősen eltérő produkcióval léptek közönség elé. Nem célozunk azonban e műsort elbírálni, inkább az érdekel, kik, hogyan és milyen körülmények között vesznek részt az Irodalmi Színpad munkájában. Ez a kíváncsiság vezetett dr. Sándor Imréhez, az Irodalmi Színpad patrónusához, a Kulturális Bizottság tagjához, dr. Gondi Józsefhez, a Kulturális Bizottság elnökéhez, Máté Gáborhoz, a színjátszók művészeti vezetőjéhez és Venczel Sándor, egyetemi hallgatóhoz, aki az Irodalmi Színpad tőrsztagjai közé tartozik.

Dr. SANDOR IMRENE

— Mi a véleménye az amatőr színjátszásról egyetemünkön?

— Minthogy ez egy amatőr színpad, a hangsúly a kollektív munkán, az együttes produkción van.

— Milyen lehetőségei vannak az Irodalmi Színpadnak?

— Az Irodalmi Színpad nem kapott azonos lehetőséget a többi művészeti csoporttal összehasonlítva, úgy mint állandó próbaterem, ruhapénz, vendégszereplés megszervezése stb. Ezzel együtt még „bizalom-előleget” sem biztosítottak a számára. Mindezek, és a természetes következményként jelentkező folyamatos sikertelenség demoralizáló hatással volt az együttesre.

— Ön szerint milyen úton jár most az Irodalmi Színpad?

— Talán azt mondhatnám, a mostani hónapokban jár a legjobb úton, ami a kollektív munkát illeti. Panaszokodnak, hogy rendezvényeink sok az „olvasás”, s hogy miért van ez? Azért, mert az együttes felkérését csak egy-két nap választja el a fellépéstől!

— Hogy lehet az, hogy olyan keveset hallunk a színpad munkájáról?

— Nem propagálják kellőképpen a műsorokat...

— Szeretném, ha pár szót mondana az egyetememen régebben működő Irodalmi Színpadról, ha jól tudom ön is amatőr színjátszó volt...

— Igen, valóban. A mi színpadunk „fénykora” 1962-től 1966-ig tartott. Szinte az Egyetemi Színpad utánzata volt — két-három részes darabokat adtunk elő. Pódiumunk a Makarenko utcai színpad volt, és „A holtak újra énekelnek” című darabbal az Egyetemi Színpadon is felléptünk. Rendezőnk Vadász Gyula, a Rádió egyik rendezője volt, értő és igényes munkája mellett az az „előnye” is megvolt, hogy lehetőséget biztosított műsoraink bemutatására. Ez a mostani színjátszóink számára, sajnos hiányzik. Nincsenek nagy igényeik, csak legalább annyi fellépési lehetőségük lenne, mint a tánc- vagy énekkarnak jutott az eddigiek során.

MÁTE GÁBOR

— Mi a véleményed az egyetemi színpadok működéséről, egyetemi kereteken belül?

— Az ország legjobb amatőr színpadai — egyetemi színpadok. A leghíresebbek a szegedi JATE és a budapesti UNIVERSITAS-együttesek. A szegedi csoport vezetője — Paál István — új stílust indított el, ösbemutatók vállalásával — ezek sikere országos méretű volt, például a Déry Tibor: Oriáscsecsemő című darabbal. Ha valaki átvesz egy ilyen csoportot, az az első és legfontosabb követelmény, hogy tisztességesen dolgozzon, mint rendező — és ez az elvárás a játzókkal szemben is. Az előbb említett két színjátszó csoport tagjai bölcseszek, az MKKE Irodalmi Színpadán pedig közzgazdász hallgatók játszanak. Ez azért más, mert hogy úgy mondjam, nem „életük” az irodalom, és ez a közönségre is vonzóbb.

Ez a csoport eddig statikus megjelenítésekre vállalkozott, ebből kellett kimozdítanom, mondhatom sikerrel. Ez az év eredménye.

A munka a tájói kultúrtáborban indult ilyen koncepcióval, új műsorok, új színpadképek kialakításának igényével.

— Mi az oka, hogy viszonylag kevés nézője van a műsoroknak?

— A kiépülő közönséget szétzilálta a sok „szolgáltató műsor”, ugyanis ezt a színjátszók nem tekintették szívügyüknek... Ugyanez vonatkozik a csoport alacsony

létszámára is. Egyidejűleg azonban egy-két nívós, eddig még nem látott műsort is sikerült létrehozni. Ide tartozik még az is, hogy legyen bármilyen produkció, mindenképpen visszhangot vár. Nem nagy-képűség, nem is sikerhajhászás, de taps nélkül, kritika nélkül nincs színház. A színház a közönségért van.

— Milyen viszonyban vagy, mint külső ember az egyetemmel?

— Vannak elvárások a színjátszók felé, de azt soha nem tudom, hogy konkrétan kitől... Nem panasznapot akarok tartani, de az, hogy nincs próbaterem (két hónapig például azzal telt az időnk, hogy termet kerestünk), pódium stb. csak elenyésző hiányosság a többihez képest.

— Hogyan érzed magad a csoportban?

— Azt mondhatom, nagyon jól, ha a próbákon komoly munka folyik, a hangulat kiegyensúlyozott, s mindent megteszek a magam részéről, hogy sikerüljön kitörni az eddigi ismeretlenségből az egyetemem.

— Mik a terveid, illetve a csapat közös tervét?

— Célozom nem a színésznevelés, hanem az amatőr színjátszó képzés megvalósítását, s ez véleményem szerint egy a szó szoros értelmében vett szocialista közösség kialakítását is jelenti. Az eddigiekben az együtt-teremtés volt a legfőbb cél, s az, hogy a színjátszók között ne legyen különbség.

Áprilistől már a jövő év irodalmi színpadi közösségének kialakításán dolgozunk. Tehát, ha valaki részt akar venni a munkánkban, kérjük, minél hamarabb jelentkezzen! Szeretném, ha a jövőben tőrszövetségünk lenne, ami az egyetemi ifjúság köréből alakulna ki.

A jövő évi műsorterv még nem pontos. A „szolgáltató” skatulyát úgy törjük át, hogy a jövő évben lehetőség nyíljon más műsorok előadására is.

VENCZEL SANDOR

— Hogyan határozod el, hogy az Irodalmi Színpad tagja leszel?

— Tudod, én kollégista vagyok — két éve „csöppentem” ide, és nem volt társaságom. Úgy éreztem, kell hogy tartozzak valahová — az irodalmat nagyon szeretem, ezért gondoltam, hogy olyan emberekkel keressék kapcsolatot, akik szintén szeretik.

— Meg vagy elégedve a közönséggel, választott társaságoddal?

— Igen. Nagyon jól érzem magam a próbákon, ha komoly munka folyik, bár tavaly év vége felé már eléggé komolytalan volt a hangulat, a hozzáállás...

— Ezt mi okozta, és mi az oka, hogy most ilyen kevesen vagytok?

— Nem csináltunk olyan műsorokat, ami „szívügyünk” lett volna... Ennek egyrészt régi rendezőnk, másrészt mi is okai voltak.

— Amennyiben a társaság kedvéért jöttél ide, felmerülhet az az eset, hogy téged sem vonz maga a játék??

— Ezt ma már nem lehet mondani. Kiegyenlítődek a körülményeim, ma már sok barátom van másutt is, és megszerettem a színjátszást, amit főleg új rendezőknél, Máté Gábornak köszönhetek.

— Szerinted mi a feladata egyetemünkön az amatőr színjátszásnak?

— Olyan műsorokat kellene előadni, melyek új formai megoldások kikísérletezését tennék lehetővé — és mondani, hogy mindig aktuális, színtel „napi” problémákkal foglalkozna. Ezt egy kis létszámú együttesel kiválóan meg lehet valósítani — ez semmiféle technikai apparátust, különleges kelléket nem igényel.

— Mit szeretsz legjobban a színjátszásban?

— Jók a próbák, de a legjobban az az érzés, ami egy-egy előadás után jelentkezik: az az öröm, hogy mondtam valamit az embereknek és hatottam rájuk.

Dr. GONDI JÓZSEF

— Szeretném megkérdezni, mi az oka annak, hogy az egyetemünkön működő Irodalmi Színpad, a többi művészeti csoportokhoz képest — úgy veszem észre — „mostohagyerek”.

— Azt kell mondanom, hogy szinte az egész kulturális élet az egyetemem mostoha körülmények között működik — így a kérdés felvetése csak annyiban jogos, amennyiben az Irodalmi Színpad valóban a legmellőzöttebb a többi művészeti csoport között.

A Kulturális Bizottság munkájában ösztön veszek részt, nem sikerült még teljes képet kialakítanom az egyetemi művészeti csoportok munkájáról, működési feltételeikről. Egy azonban biztos: a tancár és az énekkar már bizonyították díjak elnyerésével, sikeres külföldi szereplésekkel, hogy megérdemlik a figyelmet. Az Irodalmi Színpad még kialakulóban van, s objektív feltételeik nem voltak meg arra, hogy hasonló eredményeket produkáljanak. Ez két dolgot vonhat maga után: vagy jobban kell támogatni őket, vagy ahhoz, hogy támogatást nyerjenek, bizonyítaniuk kell. A két lehetőséggel természetesen együtt kell számolni.

— Egyetemünkön ellentmondásos hírek, kritikák keringenek a színpad stílusáról, műsorairól, önnek mi erről a véleménye?

— Valóban, azt a stílust, amit az Irodalmi Színpad képvisel, a közvélemény ellentmondásosan értékeli. Ha esetleg negatív kritikát kap a csoport, ez nem feltétlenül kell, hogy negatívan hasson munkájukra. Arra ösztönöz, hogy a stílust, amit magukénak vallanak, magasabb színvonalon képviseljék, mert töltik művészi élményt és komoly felkészültséget várnak. A stílus kérdése összefonódik egy bizonyos tartalmi mozzanattal is, ami még nincsen teljesen világosan megfogalmazódva; szerintem az eddigi tapasztalatokból levonható, hogy az Irodalmi Színpad bizonyos fokú negativista tendenciát mutat. Itt van például a legutóbbi műsorok, a „Diktátor dala”, melynek lényege a fasizmus, a háború bemutatása volt, s csak éppen érintette a felszabadulást. Ez, hangsúlyozom, nem súlyos, de szemléleti kérdés, és így érthető, hogy ellenérzést váltott ki a közönség nagy részéből, akik inkább a harmincészes történelmi szakasz művészi bemutatását várták egy ilyen komoly évfordulón. Ez a szemléleti különbség nyilvánul meg abban, hogy minden eddigi produkció negatív oldaláról „fogta meg” a politikai mondanivalót. Helyeslem, hogy politikai műsorokat vállalnak a színjátszók, de a témát gazdagítani kell, értem ezalatt, hogy ne csak a negatívumokat mutassák be!

— Ön szerint mivel javíthatna ezek után, helyzetén az Irodalmi Színpad?

— Nem feltétlenül szükséges, hogy csak egyféle stílusban játsszák a darabokat — persze egy ilyen kialakulóban lévő társulat annak is örül, ha van legalább egy stílusa — próbáljanak többet, többféle stílusban bemutatni, így a közönség szélesebb rétegeit nyervehetnek meg.

— Mi a véleménye arról, hogy a Közzgazdásagtudományi Egyetemen Irodalmi Színpad működik?

— Tény, hogy az egyetem nem orientál az irodalom felé, az egyes emberek egyéni érdeklődése, egyéni igénye hívta életre az Irodalmi Színpadot. Teret kell engedni a főfeladatok elvégzése mellett a hasznos, nemes képesség- és személyiségformáló elfoglaltságoknak. Az amatőr színjátszás a szabadidő-kihasználás és a szórakozás egyik formája, s ha jó kollektíva alakul ki, rendszeresen próbálnak, és nem torlódnak a próbák, ez a tevékenység nem megy a tanulás és a szakmai továbbképzés rovására.

Pálffy Judit

MAJÁLIS

Igy kell járni, úgy kell járni

Fotó: Eszes

Új kezekben a TDK — Vita a mozgalom jövőjéről

Jövőre jobb lehet

A proszemináriumokat az idén indították meg az első évfolyamon. Célja, hogy az év elején megjelent tájékoztatóban olvastuk: „az egyetemi munka módszertanába és a tudományos kutatás elemeibe való bevezetés, az írásbeli készség fejlesztése, a közgazdasági szemlélet formálása”.

A napokban éppen arról rendeztek beszélgetést az évfolyamunk tanulmányi munkájával foglalkozó KISZ-vezetők, hogy mennyit sikerült e célokból elérni. Proszemináriumként 2-3 hallgatót hívtak meg, hogy minden tárgyból több véleményt is elhangozzon.

Ezért, bár sokan nem jöttek el a meghívottak közül, legfeljebb 1-2 olyan proszeminárium akadt, amelyről nem első-, hanem csak második-, illetve harmadkézből származó értékeléseket hallottunk.

A vitából az derült ki, hogy a kísérlet nem mindenhol váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

A proszemináriumok szervezése 1-2 hónappal a tanév kezdete előtt indult meg. Ez az idő rövid volt ahhoz, hogy elegendő számú szemináriumvezetőt találjanak (igaz, hogy nagyon nehezen akadtak vállalkozók a tanárok között).

Ezért kellett túl nagy létszámú csoportokat is létrehozni, illetve külső előadókat meghívni, akik között kevésbé felkészültek is voltak (persze, nem szabad általánosítani).

A szemináriumvezetők hiánya miatt történhetett az is, hogy nem mindenki oda osztozott be, ahova jelentkezett. Így azonban a proszemináriumok eredményességének egyik alapfeltétele, az alternatív jelleg, az egyéni érdeklődés figyelembevételére nem teljesül.

A megszervezéshez rendelkezésre álló idő kevés volt arra is, hogy az egyes proszeminek tematikáját, a már említett fő célok megvalósításának módjait viszonylag egységes szempontok szerint meghatározzák, az minden előadó saját elképzelésére, ötleteire volt bízva.

Nem kellő előkészítés meglátásról a proszemináriumokról szóló tájékoztatóban is. A címek kihirdetése mellett szükség lett volna a téma nagyvonalakban való ismertetésére is.

De nem ezek az előkészítéssel hiányosságok voltak az egyes proszemináriumok esetleges sikertelenségének fő okai, hanem az, hogy a kitűzött célokat nem lehetett mindegyiknél megvalósítani.

A beszélgetés során mindenki véleményét mondott a saját proszemináriumáról, s egyre világosabban kirajzolódott, hogy melyek sikerültek jobban, s melyek rosszabbul.

Az elsődleges cél a módszertani segítség volt. Módszertani ismereteket azonban tárgyi alapok nélkül nem lehet tanítani, és mi nagyon sok prosze-

minárium témájával kapcsolatban nem rendelkezünk ilyen alapokkal. Ugyanakkor a proszeminárium nem vállalkozhatott arra, hogy e tárgyi ismereteket megtanítsa, részben azért, mert erre nem volt elegendő idő, részben pedig azért, mert ezzel csak annyit ért volna el, hogy egy-egy később tanítandó tárgyból néhány ember előnybe kerül a többiekkel szemben, s ez utóbbi nyilván nem lehet cél. Így aztán voltak olyan proszeminek, amelyek nem alakultak — nem alakulhattak — ki komoly munka. Ugyanakkor azok, amelyeknél a már meglevő közpiskolából hozott alapokra, vagy az itt tanult anyagra lehetett építeni, elérték a céljukat. Egyértelműen

pozitív vélemény alakult ki például a gazdaságtörténeti proszemináriumokról. Adott módszertani segítséget, hasznos volt a szakirodalom önálló feldolgozása és megvitatása, s ezt a középiskolában tanult történelmi és az itt elsajátított gazdaságtörténeti ismereteknek lehet köszönni.

(Jellemző, hogy az év elején megkapott tájékoztatót egyedül a gazdaságtörténeti proszemináriumokról tudtak néhány mondatos témaismertetést adni.)

Hasonlóan jók a tapasztalatok az olyan tárgyakról, amelyek aktuális kérdésekkel, problémákkal foglalkoztak. Ilyen volt a „Bevezetés a gazdaságpolitikába”, amelynél kiemelték, hogy napjaink legérdekesebb kérdéseivel foglalkoztak.

alkalmuk nyílt önálló munkára, szemléletüket előnyösen befolyásolta. Felsorolhatnánk még más proszemináriumokat is a jobb és a rosszabbak közül egyaránt, de nem lenne értelme, hiszen mindegyikről úgysem tudnám leírni az elhangzottakat. E kettőt is csak a vita végső tanulságának illusztrálására említettem meg. Végeredményben

az a vélemény alakult ki, hogy a proszeminárium rendszer nagyon jó lehet, ha a kísérleti év tapasztalatai alapján jövőre már csak meglevő tudásra építő, vagy kötelezően tanult tárgyat módszertanilag kiemelt, illetve aktuális témakörökkel indítanak képzést, és ha az egységesebb célokhoz viszonylag egységes eszközöket és követelményeket is ki tudnak alakítani.

Hogy a tapasztalatainkat felhasználják a következő évi proszemináriumok létrehozásakor, arra kellő biztosíték, hogy a vita során elhangzottakat az első évfolyam egyik felelőse és a tanulmányi felelős (az egész beszélgetés szervezői) gondosan feljegyezték. Ők ugyanis az oktatókkal együtt részt vesznek az idei proszeminek értékelésében és a jövő évi előkészítésében.

S. Z.

A két évvel ezelőtti miniszteri rendelet a tudományos diákköri munka irányítását, feltételeinek biztosítását a korábban felelős KISZ helyett az oktatási intézmények vezetőinek kezébe tette át. Az ifjúsági szervezet szerepe megváltozott: az új szabályzat értelmében mozgalmi eszközökkel segíti a munkát, illetve tisztségviselőikön keresztül vesz részt az irányításban. A KISZ-nek azt a törekvését, hogy a TDK-munka támogatásában továbbra is aktívan közreműködjék, dokumentálja a KISZ KB Egyetemi és Főiskolai Tanácsa Oktatáspolitikai Munkabizottságának összefoglalója a „Tudományos Diákköri Mozgalom tapasztalatairól és továbbfejlesztésének időszerű feladatairól”. Ez az előterjesztés képezte az alapját annak a vitának, melyre április 24-én az OTDK közgazdaságtudományi szekcióján pályázói felsőfokú oktatási intézmények illetékes képviselői összegyűltek. A vitát az egyetemi OTDK szervező bizottság rendezte, melyre a gazdasági, műszaki és agrárfőiskolák TDK-felelősein és KISZ-képviselőin kívül az Oktatási Minisztériumból is érkezett résztvevő. Kerekes Sándor, a szervező bizottság titkára vitaindítóul a TDK-mozgalom legfontosabb aktuális problémáit sorolta fel: a TDK-munka és az oktatás még nem elég konkrétan meghatározott viszonyát, a KISZ helykeresését a tudományos mozgalom vezetésében, a tárgyi-anyagi feltételek bizonyos mértékű, de még elégtelen javulását, a dolgozatok változó elbírálási rendszerét, valamint a tudományos egyesüléssel, kutatóhelyekkel létrehozható szorosabb kapcsolat hiányát. A hozzászólások többsége is ezeket az égető kérdéseket boncolgatta, de szerencsére egyes esetekben, a megoldásra is felvetődött néhány gondolat.

Weitz Tamás a Pénzügyi és Számviteli Főiskoláról megemlékezett, hogy a TDK-munka kezdeményezése, az elvi és operatív irányítás is csak akkor lehet igazán hatékony, ha oktatói oldalról indul. A KISZ funkcióját főként abban látta, hogy a tömegeket aktíválja, tájékoztassa, és a megfelelő oktatókhoz irányítsa az érdeklődőket. A tanárok felelőssége így viszont megnő, s még jobban előtérbe kerül az a régi óhaj, hogy végre fel-támadjon „az én tanárom — az én hallgatóm” jellegű bensőségebb oktató-hallgató viszony. Általánosan egyetértettek a beszélgetők abban, hogy a TDK-munka és a szakszeminárium, diplomamunka nem választható szét, hiszen nem lehet egyidőben két különböző irányú kutatást folytatni. Közismert volt az is, hogy a jelenleg 12 szekcióban folyó, szekciónként mintegy 100 pályázatot magában foglaló konferencia már túlzott feladatok elé állítja a szervezőt, ezért a jövőben az intézményen belüli — szélesebb körű — TDK-munkára kell helyezni a hangsúlyt, országos szinten pedig szükséges a részvételt — ennek feltétele természetesen egy reális és igazságos kvótarendszer. Hasznos volna az is, ha a különböző egyetemek, főiskolák (nemcsak a gazdasági, hanem a más jellegűek) között is kialakulnának közös diákkörök, melyek egy-egy komplex témakörrel saját szakterületük szempontjából foglalkoznának, de a tagok így egyúttal kölcsönösen hatnának is egymásra. A Kereskedelmi és Vendéglátóipari Főiskola TDK-tanácsának képviselője szerint ők már sikerrel próbálkoztak ezzel, sőt külföldi egyetemekkel is kiépítettek ilyen kapcsolatokat. Stark elvtárs, egyetemünk tudományos rektorhelyettese azonban felhívta a figyelmet az egyetemen belüli tartalékokra is: a különböző

szakos hallgatók között sincs még számottevő TDK-együttműködés.

Eltertek a vélemények abban a kérdésben, hogy — a közgazdasági egyetemi pályázatok mellett nem kerülnek-e objektíve hátrányba a hároméves képzésű főiskolák, nem is beszélve a műszaki intézetek közgazdasági érdeklődésű pályázóiról. Pál Ilonának (MKKE) az volt az álláspontja, hogy az intézményeknek elsősorban a saját profiljukba vágó dolgozatokat kellene támogatniuk, és nem a más tudományágakba való elkalandozást, mert az ilyen „kontármunkákat” az elbírálás során nem lehet objektív mércével mérni. A keskeméti műszaki főiskoláról jelen levő hozzászóló szerint viszont igen előnyös, ha a mérnököket „megfertőzzük” közgazdasági szemlélettel, a színvonalbeli különbségeket pedig át lehetne hidalni a műszaki-agrár főiskolák külön közgazdasági szekciójának megteremtése útján, ahol dolgozataik saját súlycsoportjukban versenyezhetnének.

Janovszky Mihályné az Ybl Miklós Műszaki Főiskoláról (Debrecen) sürgette, hogy a KISZ mielőbb találja meg azokat a formákat, melyek révén a TDK-mozgalomban őt illető funkciókat legjobban betöltheti. Javasolta, hogy az

oktatók terhelésénél és díjazásánál a TDK-vezetést komolyan vegyék figyelembe, hiszen ez nagyon időigényes, felkészülést igénylő feladat. Stark elvtárs is igazolta ezt a megállapítást hozzátéve, hogy a tapasztalt vezető — de sok irányban elfoglalt — oktatók bevonása a diákköri mozgalomba szükséges, de csak az ilyen munka valódi elismerésével érhető el. Megegyeztek végül a vitázók abban, hogy a diákköri vezetést ki lehet vinni a tanintézetekből, tudományos intézményekbe, ha a közeledés mindkét oldalról megindulna, s itt különösen a Közgazdasági Társaságban bizna!

A vitán a fentiekén kívül még számos hozzászólás, vélemény elhangzott, melyek a TDK-mozgalom irányítóinak tapasztalatcseréjét elősegítették, s megmutatták azt, hogy a problémák mindenütt hasonlóak. Végül Kerekes Sándor zárta le a beszélgetést, mondván: a TDK-mozgalomnak, nevéhez hűen, közösségi tevékenységgé kell válnia, ennek egyik kulcskérdése pedig a folyamatosság, vagyis az, hogy a diákköröket ne kelljen évente újjászervezni, hanem a hallgatók tudományos próbálkozásainak eleven, állandó színterévé fejlődjenek.

Szűcs Györgyi

Vége

A rádió úgy mondta, vége van. Ford diplomatikusan: véget ért! Vietnami barátom mosolygott: vége, vége!

Én nem tudtam csak, s nem tudom ma sem, valóban véget ért-e már, de egy pillanatra drótköböt kibújó vetés — megragad, érzem, nem húzza le a drót, nem törik ketté a kenyeret.

Dobos Péter

Magáért beszél a kép

Egyetemünkön is van ZTV

Egyetemünkön az audiovizuális eszközök felhasználásának három fő csoportja és területe van.

1. A Nyelvi Intézetben a magnó és a diafilm, amiket külön-külön, illetve összekapcsolva használnak a nyelvi oktatásban. A korszerű nyelvi laboratóriumban mindannyiunk számára lehetőség van a nyelvet gyakorolni.

2. A nagy előadókban felszerelt hangosító berendezések, valamint az írásvetítők az eszközök másik nagy csoportja. Az írásvetítő, diavetítő is most még csak lehetőség inkább, mint használati eszköz. Az írásvetítőt a statisztika tanszék az általános statisztika oktatásában használja rendszeresen.

3. A legkevésbé ismert és kihasznált oktatástechnikai eszközök az egyetemünkön meglévő zárláncú televízió.

1971-ben, a minisztériumtól kapott összegből a politikai gazdaságtan tanszék kezdeményezésére felszerelték a tv-stúdiót. A tévé-stúdió két részből áll, a technikai helyiségből és a stúdióból. A stúdióban 60 hallgató számára van hely, s a rendszerhez tartozik 4 kamera, 4 monitor, képmagnók, videó szalagok és a vezérlőasztal a gyenge minőségű „hang” résszel együtt.

A technikai berendezés felállításához az FPK adott segítséget. A technikai felszerelés megtervezésében, szerelésében, nem voltak megfelelően kihasználva a ZTV felhasználási lehetőségei, oktatásmódszertani kérdései. Ebből eredően a berendezés nincs megfelelően kihasználva. A PG-tanszék szemináriumokon, a technológia tanszék pedig a tanár C-sek oktatásában használja több-kevesebb rendszerességgel. Esetenként az ipargazdaságtan tanszék, illetve egy-egy alkalommal más tanszék is felhasználta.

Ma már a korszerű egyetemek kiléptek zárláncúkból. A mi egyetemünkön a ZTV segítségével is nagy lehetőség van a gyakorlati, napi élet

oktatásba való beépítésére. Nálunk a ZTV meglévő lehetőségei és felhasználásának eddigi tapasztalatai alapján, több tanszék is használhatná a zárláncú televíziót.

Lehetőségek

A pedagógus képzésben a ZTV a pedagógiai, szakdidaktikai munka egyes elemeinek a begyakorlatásához nyújthat segítséget, például a „mikro tanítás” módszerével.

A „mikro tanítás” módszer azon a felismerésen alapul, hogy az oktatás nem egy oszthatatlan egység, hanem különböző begyakorolható komponensekre bontható az oktatás folyamata.

A „mikro tanítás” során a tanárjelöltek kis csoportokban az oktatás egy-egy részét gyakorolják és ezt képmagnón rögzítik. A gyakorlat eredményét a tévé újra megnézhetik, objektíven értékelhetik és a hallgató lehetőséget kap az önkontrollra is.

Nemcsak

a pedagógusképzésben,

hanem más tanszékek munkájában is hasznosítani lehet a ZTV-t. A PG-tanszék és a filozófia tanszék felhasználhatná a szemináriumi viták indításánál, az órák változatosabbá, teljesebbé tételére vagy egyszerűen csak a szeminárium utólagos értékelésére is. A számítástechnika tanszék felhasználhatná számítástechnikai ismeretek oktatására, esettanulmányok fel-

dolgozására. Ehhez segítséget jelentene a SZAMOK-UNESCO-által is támogatott — tévé s oktatási stúdiójával kapcsolatok kialakítása.

A technológia, világgazdaságtan, szociológia tanszékek például a nyilvános tévé egyes műsorait építhetnék be oktatásukba, megfelelő válogatás alapján, a detából, filmsorozatokból, dokumentumfilmekből. Az ipargazdaságtan és szervezés tanszékek elsősorban esettanulmányoknál, vállalati vezetőkkel folytatott célirányos beszélgetések ismertetésénél hasznosíthatnák a tévé-stúdiót. Szerepet kaphatna a tévé a Vezetés című tárgy oktatásánál is. A külkereskedelmi és nemzetközi kapcsolatok tanszék, akár már ismert eredményű, tárgyalásokat is lefolytathatná a televízió előtt. Bizonyára más tanszékek számára is lehetőség van az oktatás szemléletesebbé, hatásosabbá, változatosabbá, hatékonyabbá tételére a tévé-stúdió felhasználásával.

A zárláncú televízió felhasználásánál is, mint minden oktatástechnikai eszköznel elsősorban az oktatásról van szó és másodsorban a technikáról. A tévének nem szabad a tanár szerepét csökkentenie, az oktatástechnikai eszközök jó tanárok kezében válhatnak igazán tartalmas eszközök. Biztosítani lehetne, hogy a hallgatók is betekinthessenek a tévés módszerekbe. Így megtanulhatnánk helyesen megítélni a műsorokat, és azt

ami mögötte van, másrészt megtanulhatnánk a szóbeli, elvont fogalmainkat vizuális képekben kifejezni, szemléltetni.

A tévés-zakkör hasznos lenne a tanárok munkájának segítéséhez, a tanárjelölteknek, a tévéhez készülőknek a mozgalmi élet számára. A ZTV a KISZ-munkát segítheti az információ továbbításában, vezetőképzésben, agitációs-propaganda munkában. Lehetne a diákoknak önálló tévé műsorok.

A zárláncú televízió

tartalmas működéséhez gondos, hozzáértő „gazda” kellene. Lehetne például a pedagógiai tanszékben belül egy olyan oktatástechnikai csoport, amely feladata lenne a pedagógusképzésben a korszerű oktatástechnikai eszközök felhasználása, illetve a többi tanszék ilyen jellegű igényeinek segítése, kiszolgálása. A csoport feladata lenne az audiovizuális eszközök sajátosságainak elemzése, a tanárok segítése.

A technikai háttér a ZTV felhasználásához alapjában megvan. Az előre lépés biztosítéka a kezdeményező tanárok kezében van, de a lépést tartó technikai fejlődés nem hiányozhat.

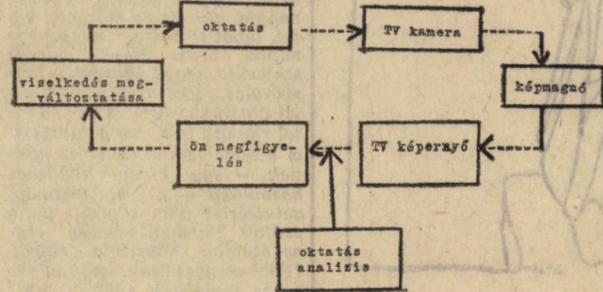
A tévé-stúdiót fejleszteni kell, kialakítva a megfelelő elméleti, szakmai, pedagógiai, didaktikai elképzeléseket és megteremtve a szervezeti kereteket, a jelenlegi technikai berendezést megerősítve kell megvédeni.

A tanárok és diákok közös igyekezete, munkája, kísérletezése szükséges a korszerű oktatástechnikai módszerek és eszközök alkalmazásához, az oktatás színvonalának folyamatos emeléséhez.

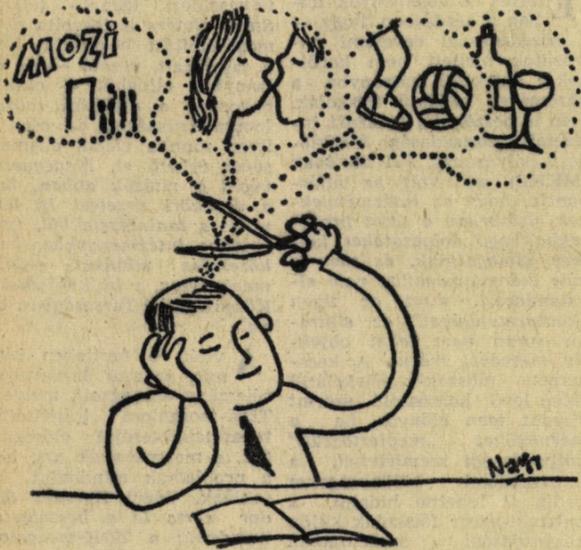
Ha jól tudjuk használni a ZTV-t, majd „magáért beszél a kép”.

A cikk a pedagógia tanszék számára készült tanulmány felhasználásával készült.

Szabó Sándor
ipar III. évf. szervező

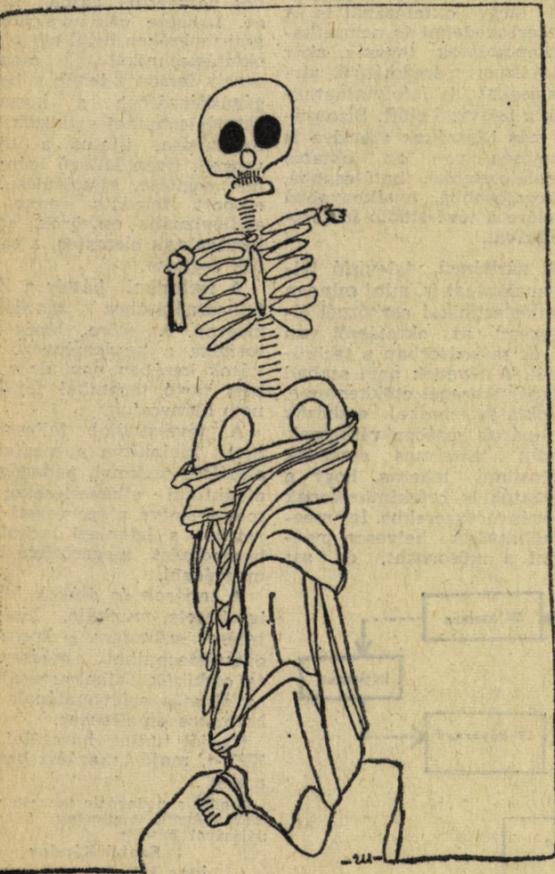

Kezdődik a vizsgaidőszak

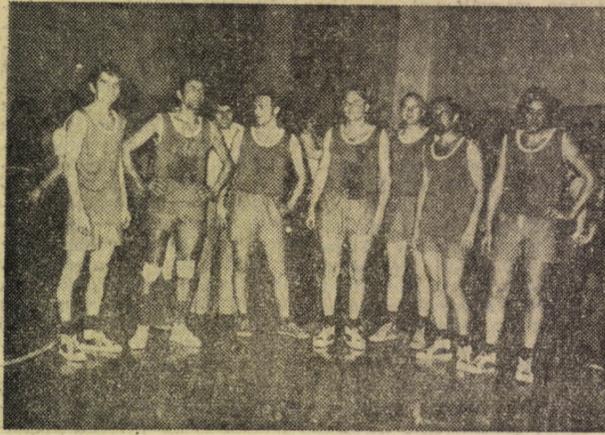
Nagy János karikatúrája

A GÖRÖG KATONAI JUNTA MEGBUKTATÁSÁNAK ELSŐ EVFORDULÓJÁRA NEMZETKÖZI KARIKATÚRA-KIÁLLÍTÁS NYÍLIK ATHÉNBAN. A KIÁLLÍTÁS TÉMÁJA: ANTIFASIZMUS, HALÁSZ GEZA, LAPUNK KARIKATURIS-TAJA EZZEL A KÉT RAJZZAL VESZ RÉSZT A PÁLYÁZATON.

SPORT

Győzött a tanárcsapat

A nyertes tanár-kosárlabdacsapat

Fotó: Petrich

Április 30-án délután került sor a Kinizsi utcai tornacsarnokban a nagy érdeklődéssel várt tanár—diák kosárlabdamezőzésre. A zsúfolásig telt tornateremben a mintegy 200 főnyi nézősereg izgalmas, végig szoros mérkőzést láthatott, melyet végül is a tanárcsapat nyert meg 1 ponttal és ezzel visszavágott a tavaly elszenvedett vereségért.

Ez után a mérkőzés után került sor az MNK keretében a TFSE—KSC mérkőzésre, melyet csapatunk a végig kitartó lelkes buzgónság buzdítása ellenére is elveszített. Az NB I-es TFSE javára a nagyobb rutin döntött.

A „labdabüvölő”

Nyílt levél

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Sportbizottságához

Kedves Sporttársak!

Örömmel értesültünk valamikor február táján — a Közgazdaszról —, hogy március végén, április elején megrendezésre kerül közgazdász felsőoktatásunk sportsergszemléje. Kisgyermekhez méltóan szerényen vártuk, hogy mi is meghívót kapunk. A Közgazdász közelmúltban megjelent száma egyértelművé tette, hogy nem kaptunk meghívót.

Gondolom a hatásos az lenne, ha most oldalakat, bocsánat flekket írnék annak bizonygatására, hogy kellett volna meghívót kapnunk, megérdemeltük volna a részvételt.

Kár lenne arról is elmélkedni, hogy Pécs ilyen irányú kisgyermekként kezelése kizárólag sportjellegű-e.

Kedves Sporttársak! Tagozatunk KISZ vb-jének sportfelölésével is egyetértve az a javaslatom, hogy a második ilyen jellegű sportsergszemle rendezője legyen a pécsi tagozat, mind hallgatói, mind — esetleg — oktatói szinten.

Kérjük szíves válaszukat!
Budapest, 1975. április 16.

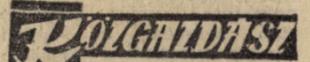
Sporttársi üdvözléssel:
Veress József
egyetemi tanársegéd

Csalódás
(Nagy János karikatúrája)

Jelölőgyűlés

Országgyűlési képviselő jelölőgyűlés lesz május 13-án 15 órakor az I. előadóban a Hazafias Népfront IX. kerületi elnöksége szervezésében. Az egyetemi választópolgárok részvételére számítunk.

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként a tanulmányi időszak alatt
Felelős szerkesztő:
FARKASINSZKY TIBORNÉ
Szerkesztőség: Budapest IX.,
Dimitrov tér 2.
Telefon: 257-207
Kiadó: Hírlapkiadó Vállalat
Budapest VIII., Blaha L. tér 3.
Szikra Lapnyomda, Budapest

Most magunkról írunk

Egy kirándulás, kis kiruccanás — Prágába

A kirándulók egy csoportja

Régi dolgozatírások nyomásztó emlékei rohantak meg, amikor szerkesztőm a minap kijelölt, mint onként jelentkező: írj Prágáról, jó? (Hiszen mindenki emlékszik az általános iskolai osztálykirándulásokra, melyekről eieve tudtuk, hogy hazatérés után élménybeszámoló írogatványt kell írni. Mit láttunk a kiránduláson? címmel.) S most nem pisloghatok bele padszomszédom füzetébe, ellesni, mit ír!

No, de félre a rosszmájú gúnyolódással, hiszen ez a kiruccanás, melyre több évi tervezgetés után (hála az egyetemi vezetés anyagi támogatásának) végre sort kerített a Közgazdász szerkesztősége, távolról sem volt kötelező. Anyyira nem, hogy a „szerki” apraja, naggya, aki élt és mozgott, kezét, lábát tördelte, hogy e négy napra, április 25—28. között szabadá tegye magát. Időspórolás végett csütörtökön éjfel utaztunk, de persze, úgy éjfel egy óra felé már az alvással is kísérleteztünk. S volt, akiknek — egy kiváló tudóshoz hasonlóan — a 606. testhelyzetkísérlet után sikerült is a zsúfoló kupében néhány percet álomba ringatnia magát. (Többek gyanítják, hogy ellenséges ügynökök néhány lábat

és kezét csempésztek a kupéba, mert hajnal felé sokkal többnek tűnt, mint ahány a létszámhoz képest indokolt lehetett.) Reggel fél kilencre rútotott be a vonatunk a prágai főpályaudvarra, ahonnan elindulva bizonyos viszontagságok után megtaláltuk szálláshelyünket.

A csehszlovák főváros nevezetességeinek megtekintésében azok a zsurnalisztapalánta kollégáink segítettek, akik már jártak itt. A „kályha” melytől kiindulva tájékozódunk három napon át, természetesen a híres Vencel tér volt. Az áruházakon és butikokon kívül maradandó élménnyé vált kisded csoportunk számára a prágai vár, a csendesen folydogáló Moldva fölött a romantikus Károly-híd, a zsidónegyed misztikus zsinagógája és szomorú temetője, az óvárosban az apostolokat sértő nagy óra —, s mindez a szépséges, esős-szeles időjárás ellenére, mert a napocska csak az utolsó délelőtt volt hajlandó megörvendeztetni bennünket. Prágai különlegesség, renjtávvüli szórakozás volt a Rokoko Színház pantomimelőadása, melyre egyik szervező szemtelenségének jóvoltából jutottunk be. Egy fiatal művészárda rejtélyes technikai trükkökkel

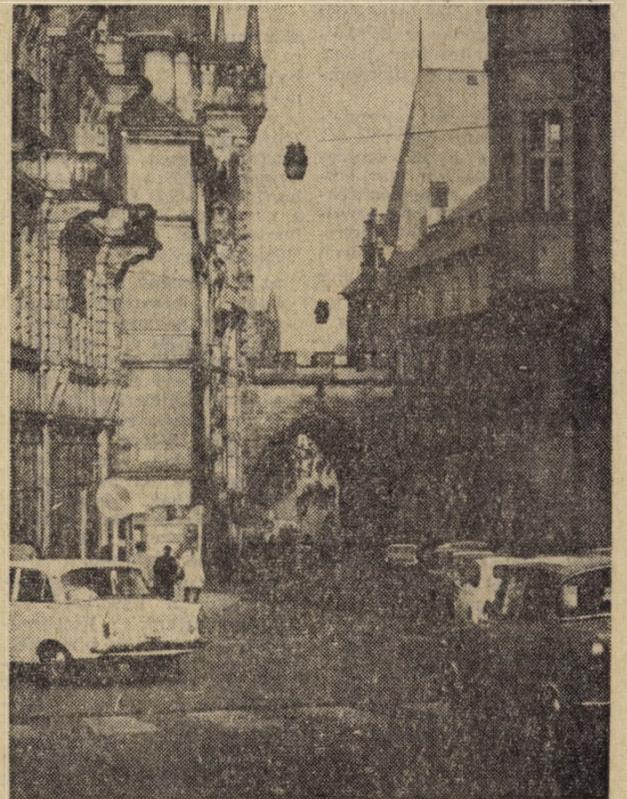
keretezett humoros-bajos történetet láttuk a nő és férfi viszonyának elcsépelhetetlen témaköréből.

Elképzelhető-e prágai utazás, akár néhány futo nap is Svejk és a pilseni hazájában számos nevezetes sörözőjéne: tanulmányozását, bár a leghíresebbe, a Kehelybe sajnós, nem jutottunk be — a nyugatnémet turisták itt is többen voltak. Ezek a sörözők a prágai ifjúság nemre és korra való tekintet nélküli gyülekezőhelyei, ahol a sört nem kell rendelni, hanem a pincérnek ak-

kor int álljt a vendég, ha már nem kér többet.

Hétfőn, kora délután szálltunk fel a hazafelé induló vonatra, s azt vettük észre, hogy nemcsak Prágát ismertük meg, hanem egymást is. Hiszen a hétköznapi roharások, a tanulás, a „maszek” problémák felhői között alig ériünk rá egymással szót váltani mi, akiknek pedig több-kevesebb ére egy közös dédelgetettjük, neveltjük van, „a lap”. Már csak ezért is jó lenne ezt a kirándulást a jövőben meg-megismételni.

Sz. Gy.

Prágai városkép

Fotó: Eszes